

Biblioteca Centrală
Regională
Himnăvara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 30 (322) — 29 iulie 1961

Cotopit de colonialiștii francezi în 1881, portul tunisian Bizerta a fost transformat de aceștia într-o puternică bază militară. Din „complexul Bizertei” fac parte baza maritimă militară împreună cu arsenalul, orașul și portul comercial, antrepozitele și baza militară aeriană. Deși, după proclamarea independenței Tunisiei, poporul tunisian a cerut în nenumărate rânduri plecarea colonialiștilor francezi, aceștia au refuzat cu încăpăținare să părăsească Bizerta. Iar acum, când poporul tunisian și-a manifestat din nou cerința îndreptățită de a se lichida această rămășiță a colonialismului, Franța a dezlănțuit o agresiune sângeroasă.

Dar, în ciuda suferințelor și jertfelor, poporul tunisian este hotărât să lupte pentru cauza sa dreaptă. În cadrul unui discurs rostit la Tunis, în fața a 100.000 de persoane, președintele Burghiba a precizat că, dacă Franța nu va aplica cu loialitate hotărârile Consiliului de Securitate (cu privire la încetarea focului), Tunisia va fi obligată să acționeze. Totodată el a subliniat că luptele de la Bizerta nu vor fi ultimele, dacă trupele franceze vor mai rămâne pe teritoriul tunisian.

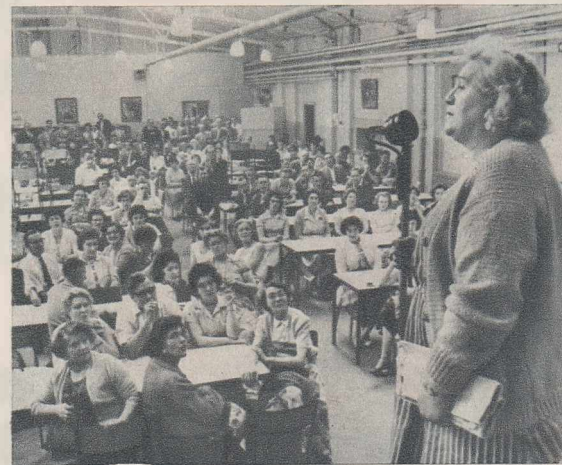
1958. Agresiunea colonialistă a Franței împotriva Tunisiei prin bombardarea localității Sakiet Sidi Yusef s-a soldat atunci, ca și acum, cu uciderea a nenumărați locuitori pașnici, printre care și copii (fotografia din stânga, jos).

1961. Poporul tunisian, din nou victima agresiunii colonialiste franceze. Imaginea e mai grațioasă decât cuvintele: locuitorii ai Bizertei, alungați din căminele lor, trec pe lângă resturile carbonizate ale vehiculelor (fotografia de sus).

Detășamente de „paras” aduse în grabă la Bizerta „să facă ordine”. Aceleași detașamente care au săvârșit vărsări de sânge în Vietnam și se dedau la orori în Algeria însingurată; aceiași „paras” care deunăzi au dezlănțuit la Montigny (Franța) o adevărată vinătoare de cetățeni de naționalitate algeriană (fotografia din dreapta, jos).

În preajma sărbătorilor de la 26 iulie — aniversarea a opt ani de la eroicul asalt împotriva fortăreței Moncada — tinerii cubani au organizat o adunare la statuia eroului luptei pentru independența Cubei, José Martí, din Parcul central din Havana.

2.400 de muncitori și tehnicieni de la uzina de accesorii de motoare Smith din Cricklewood (Anglia) au participat la o grevă împotriva nivelului scăzut al salariilor. Printre greviștii s-au numărat peste 1.100 femei. În fotografie: aspect de la o adunare a grevistelor.

Micul comentariu

Dejun pe Rin

de Florica ȘELMARU

Nu demult, conducători ai celor șase țări membre ale „pieței comune” — R.F.G., Franța, Italia, Belgia, Olanda, Luxemburg — au făcut o frumoasă plimbare de două ore pe Rin, cu un elegant vapor, la bordul căruia au luat și dejunul. Agențiile care transmiteau știrile nu precizau dacă, în momentul în care vasul a trecut măiestros prin fața hotelului Dreesen (hotelul unde a avut loc, în 1938, puțin înainte de capitularea de la München — și pregătind-o — întvederea dintre Neville Chamberlain și Hitler), distinși comensali ajunseseră sau nu la desert, la șampanie și la toasturi. Agențiile precizau cu

atât mai puțin dacă nu cumva în acel moment desertul a trecut cu oarecare greutate prin gâtul lor, dacă nu cumva cupele cu șampanie au tremurat puțin în mâini, dacă nu cumva oratorii au întâmpinat unele dificultăți în alegerea cuvintelor pentru cuvintele curtenitoare toasturi...

Plimbarea pe Rin și dejunul inclus în plimbare constituiau o binemeritată recreație acordată de gazde — guvernul de la Bonn — șefilor de guverne care se întruniseră la Bad Godesberg pentru a discuta despre treburile „pieței comune”. Recreație binemeritată, spuneam, deoarece von Brentano,

ministrul vest-german al Afacerilor Externe, a apreciat rezultatele acestor convorbiri drept „evenimentul european cel mai important de până acum”.

Vocabularul ministrului federal este, după cum se vede, superlativ și exultant. În ce constă deci acest „cel mai important eveniment european”?

Declarația comună dată publicității la sfârșitul convorbirilor de la Bad Godesberg prevede: 1) intensificarea cooperării dintre țările respective, astfel încât să fie „create progresiv condițiile unei politici comune” (în optica Bonului, aceasta înseamnă „alinarea” aliaților la atitudinile cele mai rigide, cele mai refractare tratativelor, în toate problemele și, în primul rând, în problema Berlinului de vest); 2) extinderea cooperării și în alte domenii decât cel „politic pro-

priu-zis”, adică în învățămînt, cultură, cercetări științifice etc.; 3) căutarea „mijloacelor care ar permite să se dea cât mai curînd posibil un caracter statutar uniunii popoarelor” din țările respective. „Acest caracter statutar — a precizat von Eckhardt, șef al serviciilor de presă guvernamentale de la Bonn — va fi codificat într-un document de tip constituțional”.

Nici pe vremea cînd își propuneau să impună Europei pentru 1.000 de ani „noua ordine” nazistă, militaristii vest-germani nu cutezau a visa să-i dea consacra unor — cum spunea von Eckhardt? — „documente de tip constituțional”. Acum, datorită locului pe care politica războiului rece li l-a asigurat în coaliția atlantică și în organismele derivate de felul „pieței comune”, cutează. Incercînd, de data asta, să-și înveșmînteze enormele ape-

lituri în jocul mai nuanțat al relațiilor diplomatice și al subtilităților juridice.

Firește, autoritățile de la Bonn se vor deosebi de prevenitoare față de șefii de guverne care se fac în acest joc partenerii lor. Dar, ce vrei, tactul nu a fost niciodată o calitate prusacă! Am pomenit mai sus despre nefericita alegere a itinerarului — prin fața locului unde Hitler l-a primit în 1938 pe Chamberlain... A mai fost o inadvertență organizatorică: vaporul pus la dispoziția distinșilor oaspeți se cheamă „Deutschland”.

E adevărat, nu chiar „Deutschland über alles”, ca imnul R.F.G., pe care oaspeții au avut plăcerea să-l asculte de cîteva ori de-a lungul vizitei. Ci doar, modest, „Deutschland”.

Ceea ce însă, pentru o croazieră „mic-europeeană” e mai mult decât un simbol. E un program.

Pentru pîinea de cea mai bună calitate

Concursul pe jară „pentru pîinea de cea mai bună calitate” s-a încheiat. La consfătuirea organizată de C.C. al P.M.R. și Consiliul de Miniștri cu prilejul încheierii concursului, cei prezenți au primit cu entuziasm scrisoarea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român către participanții la concurs, către toți muncitorii, tehnicienii, inginerii și funcționarii din industria de panificație și morărit.

În fotografia:

Aspect din sală, în timpul consfătuirii (dreapta).

Expoziția de produse de panificație, realizate de participanții la concurs (sus).

Răspunzînd sarcinilor trasate de Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 30 iunie - 1 iulie a.c. asupra mersului îndeplinirii Directivelor Congresului al III-lea al partidului privind construirea socialismului la sate și dezvoltarea agriculturii, oamenii muncii de pe

ogoare muncesc cu elan pentru terminarea la timp a treierîșului. El depozitează cu grijă pe arii grînele recoltate, de unde urmează a fi transportate la centrele de contractare și în magazinele gospodăriilor.

La gospodăria agricolă colectivă din Lehliu-Sat (foto 1) președintele, Gh. Mogoș, și Inginerul

agronom Vlora Icovan examinează situația porumbului care, datorită însămînțării cu sămînță hibridă și lucrărilor de întreținere din cursul verii, făgăduiește o recoltă bogată.

Tot la aceeași gospodărie, pe una din arii (foto 2), colectivîștii stivuesc sacii cu grîu.

La G.A.S. Hirsova, după terminarea la vreme a secerișului, s-a pornit din olin la arătura în vederea însămînțării de toamnă.

① Combinatul metalurgic Reșița, în continuă dezvoltare, se îmbogățește cu noi construcții. Fotografia reprezintă un aspect de la lucrările de finisare ale unei noi hale destinate uzinei utilajului greu.

În gospodăria agricolă colectivă „Nicolae Bălcescu” din comuna Adunații-Copăceni, raionul Giurgiu, unde există și un important sector legumicol, colectivistele Constantina Mihai și Floarea Donca așază în lădițe roșiile. Numai pînă la sfîrșitul săptămîinii frecute colectivității de aici au obținut o recoltă de peste 20.000 kg de roși”

② Parcul de cultură și odihnă „I.V.Stalin” din București a găzduit în ziua de 23 iulie manifestările „Duminică culturală R.P.Polonez”, organizată de Sfatul Popular al Capitalei cu prilejul sărbătorii naționale a poporului polonez. Cu această ocazie, s-a deschis o expoziție de grafică, cuprinzînd lucrări care înfățișează imagini din țara noastră și din R.P. Polonă.

③ La clubul întreprinderii „Filatura romînească de bumbac” din București a fost deschisă o expoziție a școlilor profesionale de ucenici, a școlilor tehnice și școlilor tehnice de maeștri pentru industria ușoară. Au fost expuse peste 1.000 de articole (textile, confecții, tricotate, încălțăminte, sticlă, ceramică) lucrate de elevii școlilor respective.

④ 80 de activiști culturali, învățători și profesori din raionul Gura Humorului au luat parte la excursia organizată de Casa de cultură raională „Ciprian Porumbescu”, cu itinerarul: Gura Humorului - Birla - Tulcea - Sulina - Galați - Onești. Excursia a fost organizată prin O.N.T. „Căpați”. Iată-i pe excursioniști, pe puntea vasului de pasageri „Anghel Saligny”, la întoarcerea de la Sulina, spre Galați.

Elevii fruntași la învățătură din provincie vizitează Capitala. Iată un grup la sosirea în București (stînga) și un altul, vizitînd noile construcții ale Capitalei (dreapta).

fotocronica
FLACĂRII

CĂLDURĂ

... în inima

TEHNOFRIG

frigului

■ COLECTIVUL UZINEI „TEHNOFRIG” PUNE PASIUNE ÎN MUNCA SA ■ ȘTIĂȚI CĂ TEHNICA FRIGULUI VINE ȘI ÎN AJUTORUL MINERILOR ? ■ ULTIMELE TIPURI DE AGREGATE FRIGORIFICE ROMÎNEȘTI ■ O DISCUȚIE CU „FĂURITORII FRIGULUI” DESPRE SCRIMĂ, UNDE ULTRASONICE ȘI PLANURI DE VIITOR.

În unele regiuni din țara noastră extracția cărbunelui nu se poate realiza prin metodele obișnuite, din pricina mării cantități de apă conținute în rocă. Apa care s-ar prelinge prin perețele de cărbune ar presa, sau mai bine zis ar „înmuia” scheletul, făcând imposibilă exploatarea. Și totuși cărbunele trebuie smuls pământului. Pe ce cale?

În prezent, pentru prima dată la noi, se folosește în terenurile carbonifere apoase metoda congelării. Puternice compresoare capabile să înghețe pământul pînă la o adîncime de 200 m creează un perete artificial de gheață cu un diametru de 20 m și o grosime pînă la 3 m, la adăpostul căruia mineritul decurge în condițiuni normale. Apoi întreaga instalație se mută, compresoarele „construiesc” un nou inel de gheață și minerii se pun iarăși pe lucru.

Iată doar unul — poate mai puțin obișnuit — din numeroasele domenii în care acționează agregatele frigorifice produse de întreprinderea „Tehnofrig” din Cluj.

„Pinguinii” în țară și peste hotare

O gamă largă de produse poartă astăzi marca uzinei — Pinguinul — începînd cu instalațiile de răcire pentru vitrinele alimentare și sfîrșind cu utilajele complexe folosite în abatoare și depozite de congelare. Elementul central al tuturor acestor agregate îl constituie compresoarele — de 850, 6.000, 10.000, 20.000, 40.000, 100.000, 150.000 și 200.000 kilocalorii/oră.

Ce reprezintă aceste cifre ne-o arată un simplu exemplu. Cele două compresoare „Tehnofrig” cu o capacitate de cîte 150.000 kilocalorii/oră care funcționează la abatorul Sofronia de lângă Arad produc zilnic circa cinci vagoane de gheață. Într-un an, cu această cantitate s-ar putea umple aproximativ 35 trenuri de marfă a cîte 50 vagoane!

Produsele uzinei „Tehnofrig” au trecut și granițele țării; ele se exportă în Republica Populară Chineză, Grecia, Cuba, Republica Populară Ungară și au fost expuse la târgurile internaționale din Izmir, New Delhi, Leipzig, Damasc, Salonic, Pekin, Zagreb, Bagdad, Alep, Casablanca, unde s-au bucurat de o bună apreciere.

Prezentarea în revista noastră a citorva din „făuritorii frigului” de la uzina clujeană se explică desigur nu printr-o reacție oarecum naturală la canicula acestui miez de vară, ci prin dorința de a face cunoscut cîte ceva din activitatea mai recentă a unui colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri, cu ale căror frumoase și importante realizări ne întîlnim aproape la tot pasul în viața noastră de zi cu zi.

Aceste realizări au apărut într-o formă „concentrată” la Expoziția industrială a regiunii Cluj, în cadrul căreia produsele fabricii „Tehnofrig” au ocupat un loc însemnat. Iată, bunăoară, o instalație de congelare a alimentelor, cu o capacitate de 5 tone în 24 de ore. Este un fel de dulap imens, instalat în fața intrării expoziției, în plin soare. Cînd se deschide ușa, năvălesc afară aburi. Înăuntru, temperatura

coboară la -10° , iar afară... judecați și dv. după canicula acestor zile.

Alături de acest imens frigider, la o anumită distanță, se află diferite utilaje complicate: un compresor, un condensator de răcire și multe alte aparate, fără legătură aparentă cu dulapul frigorifer. Și totuși ele constituie un singur agregat.

În adevăr, toate agregatele frigorifice obișnuite, începînd cu frigiderul dv. și sfîrșind cu uriașele instalații folosite în industrie, se compun

practic din aceleași elemente și acționează pe baza acelorași principii. Compresorul poate fi asemuit cu o pompă care aspiră din evaporator vaporii agentului frigorific (amoniac, freon sau altă substanță) și îi refulază în condensator, unde, datorită răcirii (realizate cu un ventilator sau cu jet de apă) ei se lichefiază. Agentul frigorific în stare lichefiată trece din nou în evaporator, unde lichidul se evaporă, absorbînd căldura de la mediul înconjurător și realizînd astfel răcirea propriu-zisă. Vaporii sînt apoi

Afară soarele dogorește, dar agregatele în funcțiune, ca cel pe care-l vedeți în fotografie, par ninse...

La Expoziția industrială a regiunii Cluj produsele „Tehnofrigului” au ocupat un loc important. Acest compresor nu depășește înălțimea unui copil.

aspirații de compresor și ciclul se repetă. Compresele funcționează la -15° temperatură de evaporare și 25° temperatură de condensare. Aceste explicații le dă unul dintre muncitorii care deservesc agregatele de la expoziție.

Avem impresia că l-am mai cunoscut undeva. Cu un mic efort de memorie, ne amintim. Un panou mare, cu zeci de fotografii, pe care l-am văzut la uzină. Ultima fotografie, ultimul rând din dreapta: Ioan Andone. Pe panou sta scris: „Școala profesională de frigotehnie-Cluj. Primii absolvenți — 1953”. Astăzi, el este un specialist cu înaltă calificare: „montor pe teren”.

Toate greutățile și toate bucuriile

Despre profesiunea de montor ne vorbește cu însuflețire, în uzină, și Gheorghe Paraipan, un tânăr înalt, blond, vioi. El a lucrat în mai multe secții, însă a îndrăgit cel mai mult montajul. Aici — după cum spune, cu un anumit „patriotism local” potențat de avânt tineresc — se concentrează toate greutățile și toate bucuriile muncii frigotehniștilor clujeni:

— Sub mâinile tale, agregatul prinde viață și, ceea ce este mai pasionant, îl însoțești apoi dincolo de porțile uzinei, pentru a da indicații personalului de întreținere. Eu însumi am fost

la Huși și la Iași, la Piatra-Neamț și la Cîmpulung-Muscel, la Tîrgu-Jiu și la Brașov, și pe unde n-am colindat!... Adesea recunoșteam cu emoție chiar piese lucrate de mine, pe care le identificam după anumite semne și după seria aparatului. Ventilul acesta, filtrul acesta eu le-am făcut, îmi spuneam.

În cursul discuției este atinsă o problemă deosebit de interesantă și de actuală. Aflăm că interlocutorul nostru a absolvit școala medie de cultură generală. Cum a ajuns în uzină?

— Părinții voiau să urmez facultatea, să devin profesor — ne spune el — însă pe mine mă pasiona tehnica. Am dat totuși examen de intrare la Filologie și... am căzut. N-aveam aptitudini... Poate că nici n-am învățat îndeajuns. Apoi am aflat că uzina „Tehnofrig” a deschis o școală de calificare de șase luni, destinată absolvenților școlilor medii de cultură generală care doresc să intre în producție. Înscriindu-mă aci, am simțit că mi-am găsit drumul. Practica o făceam chiar în uzină și, după cîtăva vreme, cînd am început să deslușim tainele meseriei, ni s-au încredințat instrumente și mașini complicate. Cu cîtă mîndrie lucram, alături de vîrstnici, la aceste mașini!...

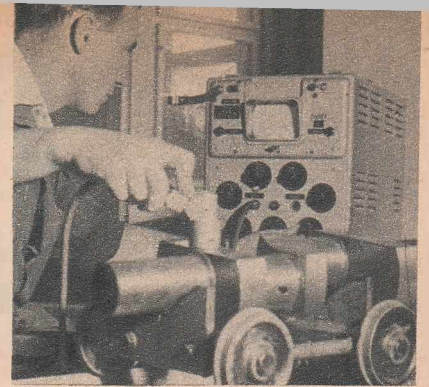
Alături de Paraipan, încă mulți alți absolvenți ai școlilor medii au intrat în uzină.

Pe Iosif Kapitan l-am găsit migăind la o mașină de alezat cilindri: pe el îl atrage îndeosebi munca de precizie. După absolvirea școlii medii, a devenit funcționar la o fabrică de bere, însă „cariera” sa de acolo s-a încheiat foarte repede, mai precis în cîteva zile. Nu-l mulțumeau de fel registrele și și-a dat demisia. S-a angajat la „Tehnofrig”, unde a urmat un curs în producție și a devenit muncitor calificat. Astfel fabrica de bere a pierdut un funcționar mediocru, în schimb rîndurile frigotehniștilor s-au îmbogățit cu un muncitor priceput.

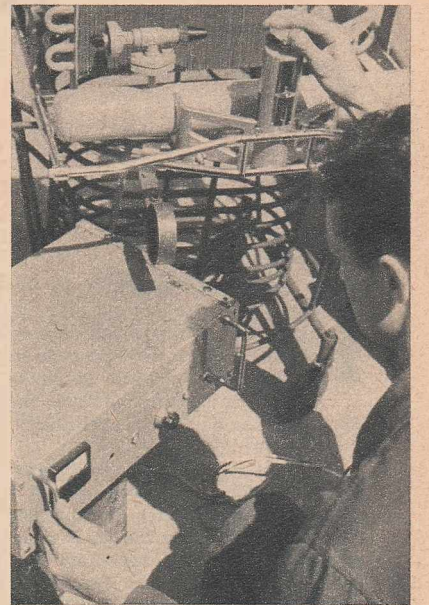
Și Attița Varga, Eremia Doboș, Zoltan Molnar, Aurel Toderici, Iosif Fizeș, Laurențiu Boca și alți tineri, după ce au terminat școala medie, au urmat școala de muncitori cu înaltă calificare a „Tehnofrigului”, devenind strungari iscusiți, montori, controlori de calitate, cunoscuți și apreciați de întregul colectiv.

Deslușim la acești tineri o energie clocotitoare, dorința de a progresa continuu, de a deveni tot mai folositori colectivului, societății.

— Desigur, după lucru te și distrezi, citești, faci sport — spune Paraipan. Mie-mi place scrima, alții preferă fotbalul. Dar totdeauna vrei să realizezi mai mult. La toamnă, intenționez să mă înscriu la Politehnică, la cursul

Inginerul Paul Nagy cercetează o piesă cu ajutorul defectoscopului ultrasonic.

Cu ajutorul acestui aparat cu cobalt radioactiv, realizat de Institutul de fizică atomică, măsurarea nivelului de amoniac în recipiente nu este mai complicată decît o simplă cîntărire.

Maistrul șef Francisc Hogan își ajută fiica la învățătură. ↓

seral. Practica în producție îmi va ușura asimilarea cunoștințelor teoretice.

Panoului de fotografii „Primii absolvenți — 1953” i se vor alătura, așadar, în anii viitori, încă multe altele, în care vom întâlni chipurile lui Paraipan și ale tovarășilor săi de muncă și de învățatură.

Anul 1961, anul calității

Pretutindeni în uzină lozınca luptei pentru calitate însuflețește pe muncitori și pe tehnicieni, în frunte cu comuniștii, în activitatea lor creatoare.

Determinantă pentru îmbunătățirea continuă a calității este, fără îndoială, introducerea tehnicii noi, îmbinată cu ridicarea calificării întregului colectiv. Această idee o exprimă cel mai pregnant șeful laboratorului, candidatul în științe tehnice Paul Nagy.

El ne demonstrează calitățile defectoscopului ultrasonic, primit doar de câteva săptămîni. Aparatul, de dimensiunile unui geamantănaș de voiaj, descoperă într-o clipită orice defect din interiorul pieselor, determinat de neomogenitatea materialului. Principiul de funcționare este extrem de simplu: undele ultrasonice, asemănătoare celor sonore însă avînd o frecvență mai mare, sînt reflectate spre emițător de cea mai mică fisură din interiorul piesei, iar rezultatul se înregistrează pe un ecran luminos. Înainte, cu ajutorul defectoscopului electromagnetic, puteau fi detectate numai crăpăturile care ajungeau pînă la suprafață; în prezent întreaga piesă este „pipăită” de degetele nevăzute ale undelor ultrasonice.

— Interpretarea datelor furnizate de defectoscop — explică inginerul Nagy — este însă dificilă, ea cere o calificare superioară. Nu orice fisură condamnă piesa la rebut. Așa că, în ultimă instanță, tot omul hotărăște, nu aparatul.

Dar, desigur, chiar cele mai moderne aparate de control ar fi lipsite de eficacitate, dacă proiectanții nu s-ar strădui să vină cu soluții noi, originale, să simplifice, să perfecționeze permanent agregatele care se fabrică în uzină.

Inginerul Iosif Kovacs duce, la planșeta lui de lucru, „bătălia milimetrilor”. Cu cît compresoarele au capacități mai mari și greutate mai mică pe fiecare 1.000 kilocalorii/oră, cu atît prețul de cost se reduce și întreținerea aparatului devine mai lesnicioasă. Fiecare milimetru cîștigat, fiecare micșorare aparent neînsemnată a dimensiunilor compresorului atrag după ele o scădere importantă a volumului și a greutății sale. Trei milimetri, de pildă, nu sînt numai... trei milimetri; în calculul final ei apar, ca să spunem așa, înzecit. Baza înmulțită cu lățimea, înmulțită cu înălțimea: $3 \times 3 \times 3 = 27 \text{ mm}^3$. Așadar $3 = 27!$

Cum să reducem greutatea carcasei ermetice? Dar a sistemului de amortizare și a motorușului electric? Rezolvarea unor asemenea probleme, simple la prima vedere, reclamă nenumărate calcule, căutări și poate nopți nedormite. Proiectanții se țin la curent cu ce apare nou în tehnica mondială în acest domeniu și nu prețuiesc eforturile pentru a atinge obiectivul numărul 1: îmbunătățirea calității produselor care poartă marca fabricii: Pinguinul.

Fereastră spre viitor

Munca stăruitoare a colectivului uzinei a dat de pe acum roade bogate și se va face, fără îndoială, din plin simțită și în calitatea noilor produse care urmează a fi fabricate în viitorul apropiat de „Tehnofrig”: instalații frigorifice complete pentru nave, compresoare puternice pentru combinate chimice și alte aparate și agregate perfecționate.

Bineînțeles viitorul va pune și probleme cu totul noi. Este probabil că și industria frigului va fi revoluționată de lărgirea necontenită a cîmpului de utilizare a semiconductorilor. Funcționînd pe baza unor principii fundamentale

diferite de cele folosite la construirea compresoarelor, aparatele frigorifice cu semiconductorii vor fi mai ușor de manipulat, ele nu vor cuprinde pistoane sau arbori cotiți, nici un fel de piese în turație... Dar aceasta rămîne deocamdată o problemă a viitorului ceva mai îndepărtat — problemă care în prezent se apropie de soluționare numai la capacități frigorifice reduse (frigidere casnice).

Ce va aduce viitorul apropiat? Despre el, tehnologul Dominic Budai vorbește cu ceea ce am putea numi înflăcărare... reținută. Dominic indică locul unde se va clădi o nouă și încăpătoare hală și dă explicații, nu lipsite de o ascunsă poezie, despre planurile de dezvoltare a „Tehnofrigului” în anii care vor urma.

Pe cînd era muncitor la Hunedoara, tovarășul Budai a urmat, în producție fiind, școala medie. Apoi a făcut Politehnica. Este bucuros că poate spune despre uzina în care lucrează: „La noi totul este nou”.

Planul de dezvoltare a „Tehnofrigului” nu se rezumă desigur la construirea unei hale — oricît de spațioasă ar fi ea — sau la proiectata utilizare de noi mașini moderne.

Oamenii trebuie și ei să se dezvolte, să-și lărgescă cunoștințele, orizontul. De aceea, peste 1.200 de muncitori urmează diferite școli: școala profesională a uzinei, școli de maiștri, de muncitori cu înaltă calificare, de proiectanți, cursuri serale.

Și maestrul șef Francisc Hagan învață. Locuința sa, aflată peste drum de calea ferată, în apropierea uzinei, este micuță dar cochet aranjată, mobila nou-nouță. Pe masă se află vrafuri de caiete în învelitoare verzi, aparținînd lui Hagan și fiicei sale, elevă în clasa a V-a. Tatăl frecventează școala medie serală. Greul s-a isprăvit pentru anul acesta: ultima teză de clasa a VIII-a maestrul Hagan a dat-o de curînd.

Anul trecut tatăl și fiica, avînd amîndoi cursuri după-amiaza, mergeau împreună la școală. Și anul acesta ei merg tot împreună. Lui Hagan îi place mult să o ajute pe fiica lui la învățatură.

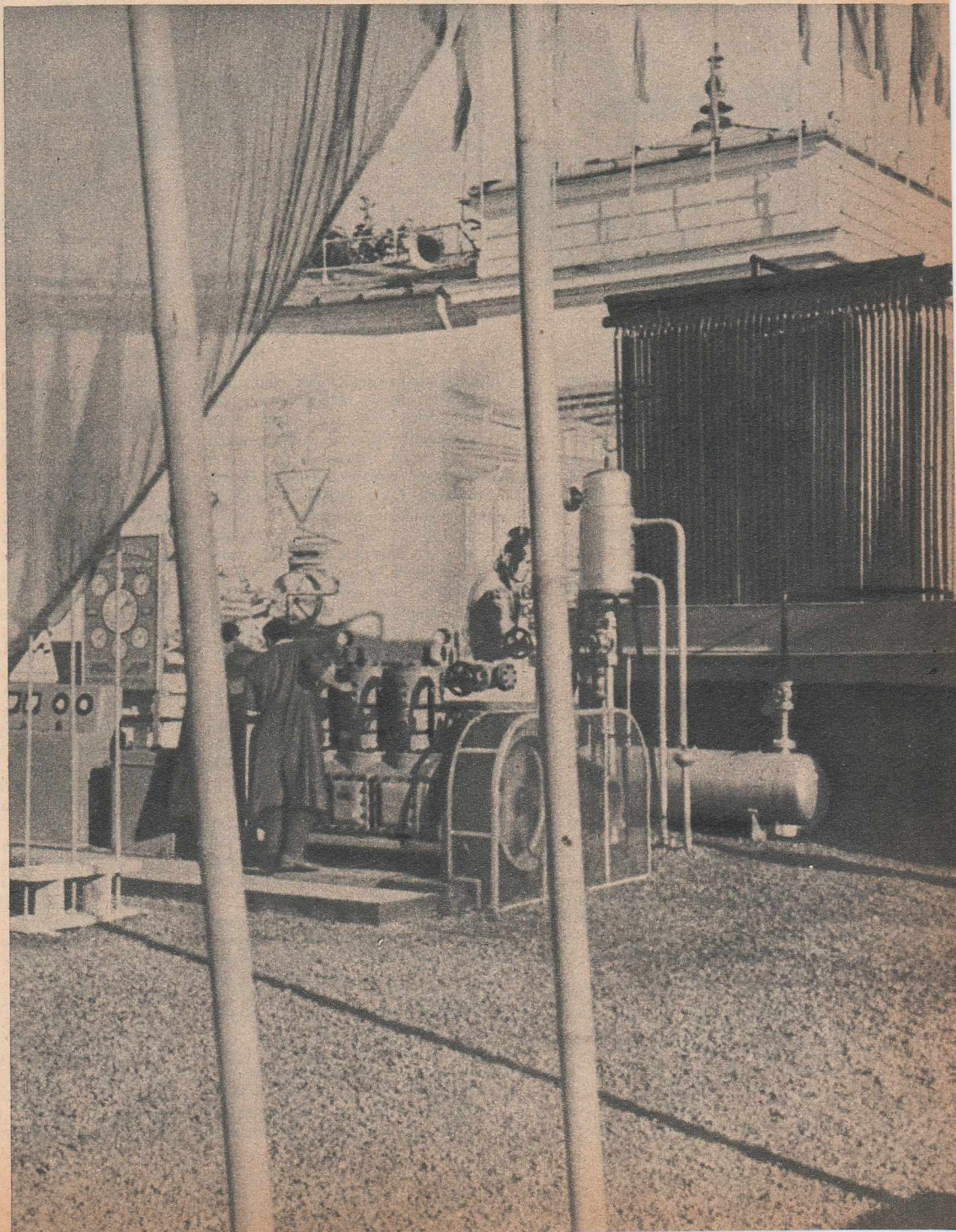
Și familia Hagan are un „plan de dezvoltare”: fata va deveni inginer mecanic, tatăl va termina liceul, „ca să poată munci mai bine”, și apoi... vom vedea. „Sînt destul de bătrîn” — spune zîbind Francisc Hagan — însă energia care i se citește în ochi îi dezmințe vorbele.

Fără îndoială că din înfăptuirea micilor „planuri de dezvoltare” ale fiecărui muncitor din uzină va beneficia întregul colectiv. Francisc Hagan va lucra mereu mai spornic, Gheorghe Paraipan, devenit inginer, va construi agregate de înaltă tehnicitate și, cine știe, Iosif Kovacs sau poate Dominic Budai vor crea primul frigifer românesc cu semiconductorii...

L. NIȚESCU

Fotografii de Traian PROSAN

Alte instalații au înălțimea unei case

LA MOSCOVA, ARTĂ ȘI PRIETENIE

— corespondență telefonică de la Moscova —
de D. COSTIN

Cifrele sînt cunoscute: 54 de steaguri, circa 140 de kilometri de peliculă, peste 500 de oaspeți, delegați și gazetari de pe toate meridianele, sute de mii de bilete de cinema și... milioane de porții de înghețată.

Dar amploarea și semnificația celei de-a doua ediții a Festivalului internațional al filmului de la Moscova nu pot fi cuprinse în cifre, oricît ar fi ele de impresionante.

Fiece clipă a avut aici potențialul ei de satisfacție, care a făcut-o de neuitat.

Participanții la festival au trăit clipe de emoție recunoscîndu-l pe Nikita Sergheevici Hrușciiov la tribuna din Palatul sporturilor — era prima dată cînd conducătorul unui stat onora cu prezența sa solemnitatea inaugurală a unui festival cinematografic.

Mai tîrziu, cu respirația tăiată de emoție, aproape 15 mii de spectatori au urmărit marea aventură a „Primului zbor spre stele” și au ascultat glasul din Cosmos al lui Gagarin, exclamînd: „Pămîntul e minunat!”

De atunci încoace, fiecare nou film a adus alte imagini ale luptei „pămîntenilor” pentru frumusețe, fericire și demnitate omenească.

Și momentele de emoție s-au succedat, fără a se asemena.

... Într-o seară, tîrziu după miezul nopții, publicul mai zăbovea

în holul cinematografului „Rossia”, pe treptele de la intrare, printre florile și fîntinile din piața Pușkin: oamenii nu se puteau încă desprinde din vraja sub care-i ținuse filmul japonez „Insula stearpă”, căruia i s-a conferit marele premiu. Cînd au apărut în capul scării delegații japonezi, în frunte cu regizorul Kaneto Shindo, emoția s-a revărsat în ovații. Cu mijloacele simple ale adevăratei arte, povestea familiei de țărani de pe insula din Marea Japoniei continua — pe altă gamă — imnul închinat „pămîntenilor”.

Clipe de entuziasm am trăit și cu ocazia succesului repurtat de filmul „Cer senin”, al regizorului Grigori Ciuhrai, care pentru strălucita lui realizare artistică a fost dotat cu marele premiu al festivalului.

Un deosebit prilej de satisfacție și bucurie ne-a oferit prețuirea de care s-a bucurat filmul românesc „Setea”, care a fost premiat în cadrul concursului.

— Aș fi vrut să fiu poet ca Maikovski — mărturisea conducătorul delegației cubane, Alfredo Guevara — să pot cînta și eu mîndria de a veni la festival cu un pașaport cuban. Nu pot uita prima mea călătorie la Moscova — în urmă cu zece ani — cînd am fost silit să iau un pașaport fals. Acum reprezintă cinematografia Cubei libere la această sărbătoare a filmului.

— Toți colegii mei din Tokio mă

invidiază că mă aflu aici — declara tînăra actriță japoneză Misako Vatanabe. Unii ar fi fost gata să călătorească și în geamantanul meu, numai să vină la Moscova.

Și mărturisirile au continuat... — Sînt fericită că mă aflu la Moscova. Publicul mă strigă pe nume: „Gina!” — a exclamat cu încîntare Gina Lollobrigida.

— Festivalul de la Moscova e un lucru bun! Arta cinematografică poate contribui în modul cel mai eficient la apropierea între popoare — a opinat Irving Levin, directorul Festivalului cinematografic din San Francisco (S.U.A.).

— Moscova e minunată! Deviza festivalului — „Pentru umanism în arta cinematografică, pentru pace și prietenie între popoare” — capătă imediat viață într-un asemenea oraș — a declarat actrița americană Elizabeth Taylor.

... Manifestări spontane de prietenie, excursii în care voia bună și simpatia dădeau tonul, întîlnirea dintre cosmonautul Gagarin și stelele ecranului, felurite întîmplări cu haz au dat culoare, pitoresc, neprevăzut zilelor festivalului, completînd în mod fericit partea oficială a mării întîlniri.

Iar rezultatele comunicate la încheierea festivalului, concretizate în premierea unor creații de profund umanism, vor contribui, fără îndoială, la stimularea și mai intensă a artei cinematografice puse în slujba progresului omenirii.

Nina Drobîțeva, interpreta Sasei din excepționala realizare a regizorului Grigori Ciuhrai „Cer senin”. →

↑ Beata Tyszkiewicz în filmul polonez „În noaptea asta va pieri orașul” al regizorului Jan Rybkovski. (Boguslaw Lembach, operatorul filmului, a primit medalia de argint).

După toate aparențele aveam de-a face cu altceva decât tipurile de morminte descoperite pînă acum. Am lucrat cu precauție și după scurtă vreme a fost scos la iveală capacul unui sarcofag voluminos. De-a lungul veacurilor nu dăduse nimeni peste el. Legăturile de fier erau intacte. O inscripție pe una din laturi ne dezvăluie identitatea defunctului: o femeie. Am păzit eu însumi, toată noaptea, sarcofagul. A doua zi l-am deschis. Prea multe n-am găsit în el: o amforă, un opaiț, boabe de grâu carbonizate, nuci, „hrana pentru dincolo“. Este totuși una dintre cele mai interesante piese de acest gen din cele aproape 30 de morminte elenistice descoperite numai aci“.

Mergînd pe urma acestei descoperiri au fost dezgropate alte vestigii care completează datele cunoscute despre viața socială și economică a cetății. Din ele se reconfirmă faptul cunoscut de mult că peste vechea civilizație elenistică se așezase una romană. Pe locul vechii necropole — la cîteva veacuri distanță — s-a întemeiat un cartier de mici meșteșugari și artizani. Numeroase chiupuri, amfore de formă specială, fabricate numai la Tomis, un cuptor de ars ceramică, magazii cu gropi de cereale, resturi de ateliere de tîmplărie, cizmărie, sticlărie, urme de străzi și locuințe — toate vorbesc despre felul de viață al băștinașilor care, învățînd de la greci și romani, ajunseseră să creeze obiecte ce concureau în arta execuției și în frumusețe chiar cu ceea ce se făcea la Atena sau la Roma. „Iată această statueta de femeie — ne spune interlocutorul nostru. Cu cîtă grație și migală a fost confecționată!“

Pe aci, prin această parte a cetății, va fi locuit cîndva — e drept, într-o epocă mai tîrzie — și un om cu preocupări cărturărești. Cine va fi fost el, cum îi va fi fost locuința, ce va fi scris rămîne pentru totdeauna un mister. Doar ustensiile sale pentru scris — așa cum se văd — denotă un om cu gusturi rafinate. Nici după moarte nu a vrut să se despartă de ele,

cerînd, probabil, să-i fie așezate în mormînt, unde au și fost găsite. Și avea de ce să țină la ele: sînt obiecte încrustate în argint și aur, care constituie piese unice atît în ceea ce privește eleganța, cît și arta cu care au fost confecționate. Veacuri de-a rîndul, ele au rămas necunoscute și tainuite ochiului: de cîteva luni însă, figurează printre obiectele de mare valoare ale Muzeului arheologic al Dobrogei.

Tot mormintele au mai confirmat — pentru prima oară în Dobrogea — unele vagi indicații despre felul cum se apărau romanii de asperitățile climei Sciției Minor. Că ei umblau în sandale acolo unde nu există iarnă aspră e un adevăr de mult cunoscut. Dar pe aci, în iernile — care, dacă nu vor fi fost chiar atît de aspre cum le descrie Ovidiu, totuși nu erau de loc blînde — cum se vor fi încălțat sutașii romani cînd aveau de străbătut Dobrogea de la un capăt la altul?

Că în regiunile muntoase, bunăoară în ale țării Helveților sau în alte părți, ei purtau un fel de bocanci e un lucru necontestat. Desigur că asemenea încălțăminte purtau și la noi, dar în acest sens nu exista pînă acum nici o dovadă, nici un indiciu. Și iată că pe locul fostei gări constantene s-a confirmat ceea ce se bănuia: în primăvara aceasta s-a descoperit un mormînt în care scheletul defunctului îngropat mai păstra o pereche de bocanci țintuiți, exact de tipul celor reconstituiți de arheologi după descrierile vremii. Este, cum am spus, încă o confirmare, unică pentru Dobrogea, a unei vechi presupuneri a oamenilor de specialitate.

★

Și din nou alte veacuri dramatice s-au abătut asupra Tomisului. Puterea romană se clătina sub tropetele copitelor de cai care aduceau popoare tinere din depărtările Extremului Orient. Cetățile Pontului Euxin abia mai țineau piept iureșului năvalnicelor migrațiuni. Cu timpul, aceste așezări au în-

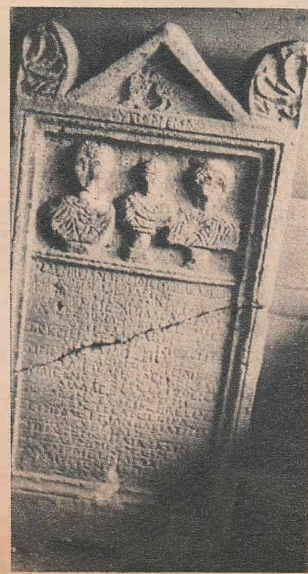

Treptele scării de marmură s-au păstrat aproape intacte.

Cristelnița bazilicii și resturi de coloane din marmură — sugestive mărlurii ale artei arhitecturale bizantine.

Numeroase resturi de ceramică și de sticlă (stînga jos) și un „document“ în limba elină, săpat în piatră (dreapta jos), din care arheologii vor reconstitui străturile de cultură care s-au suprapus în vechea cetate a Tomisului.

ceput să decadă. Pînă ce puterea bizantină reuși să le reorganizeze și să le imprime, pentru scurtă vreme, o nouă epocă de strălucire.

În această primăvară, tot pe locul fostei gări, s-au descoperit două bazilici bizantine, cele mai mari din această parte a lumii. Prima — lungă de vreo 42 de metri, lăță de 24, cu 7 încăperi, o criptă în formă de cruce, cu o scară cu trepte de marmură și un interesant fragment de boltă — era, încă la începutul verii, aproape în întregime dezgropată. Cea de-a doua, avînd o lățime de 18 m, e în curs de dezgropare. Ele sînt, sub un alt aspect, și o confirmare a ceea ce vorbesc documentele despre centrul de creștinare pe care-l reprezenta Tomisul în perioada bizantină a dezvoltării orașului, care-și permitea să construiască bazilici atît de vaste. Deocamdată, pentru precizarea exactă a veacului din care datează cele două bazilici, sînt necesare cercetări și săpături suplimentare. Originea lor bizantină nu poate fi însă contestată.

Privind noile vestigii scoase la iveală, îl întrebăm pe directorul Muzeului de arheologie, Vasile Canarache:

— Dar ce se va întîmpla cu blocurile de locuințe care urmau să fie construite pe acest teren?

— În această privință n-avem nici o grijă; conducerea de partid și de stat ne dă un neprecupețit sprijin: se face o modificare în planul edilitar pentru a se servi cauza științei, lucru care nu s-a făcut niciodată în trecut. Pe locul acesta trebuia să se ridice un bloc; ei bine, el va fi amplasat ceva mai departe. Nu trebuie să uităm că, în anii ce vin, Constanța, înnoindu-se, va deveni treptat și un oraș-muzeu. Aci — așa cum arată și afluxul oamenilor de știință din străinătate de cînd s-a dezgropat palatul cu mozaic cu cele 10 camere-antrepozit — o civilizație multiseclară va putea fi studiată în aer liber.

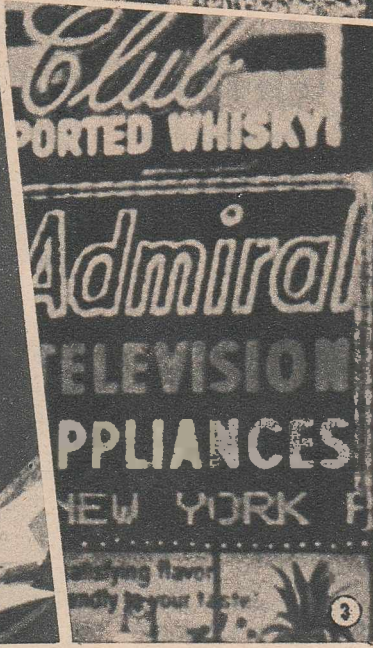
L. VOICU

Fotografii de V. SAVIN

● O INDUSTRIE DE HIMERE
SÎNT SIMULTAN „CELE MA

Cuvîntul american „gulch” înseamnă în romînește „trecătoare strîmtă și adîncă”. Ar fi însă de prisos să căutăm pe harta Statelor Unite o „trecătoare strîmtă și adîncă” cu numele de „Ulcerul”. Totuși aici se află sediul principal al uneia dintre cele mai puternice industrii americane. Conform datelor publicate, ea rulează un capital de zece miliarde dolari. Această sumă depășește considerabil cheltuielile anuale ale guvernului de la Washington pentru învățămînt, cultură și sănătate, luate la un loc. Industria la care ne referim nu produce avioane, rachete, automobile, tractoare sau bunuri de larg consum. Ea fabrică în masă himere. Drept moto al activității sale ar putea servi cuvintele născute în „Strîmtoarea Ulcerul”: „determină-l pe om să cumpere ceea ce nu-i trebuie, cu bani pe care nu-i are”. Desigur, ați înțeles la ce „industrie” ne referim: la cea producătoare de publicitate, de reclamă și a cărei definiție americană am reprodus-o în fraza anterioară. Denumirea populară „Strîmtoarea Ulcerul” a fost a-

tribuită unuia dintre bulevardele principale ale New Yorkului, al cărui nume oficial — Madison Avenue — a devenit sinonim cu reclama.

Pe Madison Avenue

Singura stradă importantă din New York, botezată după numele unui președinte al Statelor Unite, James Madison, se desfășoară pe o lungime de peste șase mile, în partea de est a Manhattanului. Partea centrală se încadrează într-unul din cartierele cele mai elegante, în timp ce partea superioară a bulevardului este străjuită de mizeriile locuințe din Harlemul spaniol. Porțiunea care a făcut faimos bulevardul are ceva mai mult de o milă lungime, distanță pe care se aliniază, unul lângă altul, blocurile înalte, construite special pentru a adăposti birouri. Ferestrele mari, luminate în cursul serii și al nopții chiar, indicînd o activitate fără repaus, contrastează cu liniștea străzii, aglomerate doar în cursul zilei.

Pe Madison Avenue și în imediata apropiere se află cartierele generale ale celor două societăți principale de radio și televiziune, birourile de publicitate ale majorității revistelor de mare tiraj, sediile a circa șaiszeci de oficii care speculează rubricile rezervate reclamei în sute și sute de ziare. Aici își desfășoară activitatea cele mai importante agenții de publicitate care pregătesc, plasează și vînd clienților lor reclamă. Publicitatea a devenit o caracatiță gigantică, ale

① Emisiuni speciale la televiziune, afișe etc. etc., numai dolari să iasă... În cazul de față, reclama emisiunii televizate ca... reclamă pentru Pepsi-Cola.

② Reclamă pentru businessul morții. Pagini întregi din publicațiile americane sînt cumpărate de monopolurile producătoare de bombardiere, nave de război și alte mijloace de distrugere. În pagina — pe care o reproducem din revista „Newsweek” — trustul „General Dynamics” prezintă „calitățile” bombardierelor pe care le produce „pentru Comandamentul aviației strategice și pentru dv.” — cum se adresează reclama, cititorilor americani. Dar care dintre americanii de rînd cumpără asemenea „marfă”? Trusturile de armament folosesc însă publicitatea din ziare și reviste doar ca un mijloc de a finanța publicațiile ce fac reclamă războiului rece, care la rîndu-i aduce superprofituri monopolurilor.

③ Reclame pe Broadway.

④ Fiecare metru pătrat de fațadă, din centrul New Yorkului și al altor mari orașe americane, este speculat și folosit pentru reclamă.

⑤ Pe First Street din San Francisco. Două magazine de efecte militare, în concurență acerbă. Precum se vede, nu numai prin reclamele desăntate care le garnisesc vitrinele, ci și cu ajutorul unor oameni special angajați pentru a-i acosta pe trecători și a-i aduce, mai mult cu forța, în magazin.

cărei tentacule îmbrățișează toate sectoarele societății americane. Ea este pretutindeni prezentă. Formulele ei lapidare, uneori ingenioase dar de cele mai multe ori frizînd cel mai cras prost gust, și-au pus pecetea asupra modului de a gândi și acționa al oamenilor. Specialiștii de pe Madison Avenue vînd reclame pentru pastă de dinți și rachete, poleială spirituală pentru „modul de viață american”, calmante „psihologice” pentru cei îngrijorați de situația economică a țării. Marile monopoluri cheltuiesc sume fabuloase pentru publicitate. Conform publicației „Advertising Age”, General Motors a cheltuit

program, pentru a-și continua aventurile, și nu uită la despărțire să recomande... pînea „Silvercup”.

Televiziunea a devenit unul din instrumentele principale ale publicității. Ca și posturile de radio, ea a introdus reclama la domiciliul americanilor. În general programele de televiziune difuzează filme de cîte 30 de minute. Fiecare film are cinci acte. Fiecare act, patru minute. Al cincilea minut e consacrat reclamei, apoi acțiunea continuă. Bineînțeles că există și o ierarhie în funcție de banii pe care-i poate cheltui pe reclamă cel care o finanțează. „General Motors”, „Ford”, „Westinghouse” oferă pentru reclama produselor lor spectacole duminicale de estradă, care reunesc celebrități ale scenei și ecranului, în timp ce țigările „Philipp Morris”, pasta de dinți „Colgate” sau antinevralgicul „Anacin” își fac reclamă în colectiv sau separat, în cursul programelor în serie de cîte 30 de minute. Să nu ne închipuim că la televiziune nu există și programe pentru copii. Doar există fabrici de dulciuri, de jucării și magazine de îmbrăcăminte care fac reclamă produselor lor.

Nici emisiunile politice informative nu se alcătuesc după alte rețete. De obicei emisiunea de informații din cursul serii de la principala societate de televiziune americană (C.B.S.) este finanțată de către First National City Bank, iar la NBC de către Texaco (desface produse petroliere). După ce comentatorul își face apariția și anunță sumarul știrilor, locul lui e luat de un actor sau de un scurt film care face reclamă băncii sus amintite, iar apoi continuă transmiterea teletextului. Bineînțeles, la mijlocul lui survine o nouă întrerupere pentru reclamă. Cuvintele cele mai repetate în cursul anunțurilor de reclamă sînt „știința dovedește”. „Știința dovedește” că „Anacin” e mai bun decît orice aspirină, că berea „Pils” e mai savuroasă decît orice altă bere, că sutienu X are calități unice. Pentru a fi sociabil e și mai simplu: „Ia o Pepsi Cola — vei fi sociabil”.

Cu toată largă răspîndire a televiziunii și radiodifuziunii, dimensiunile reclamei prin presă n-au scăzut. Majoritatea ziarelor de mare tiraj rezervă între 40 și 60 la sută din spațiu publicității, iar în unele zile chiar mai mult. O pagină de reclamă la „New York Times” costă 4.920 dolari. Pentru a evalua această sumă e suficient să amintim că bugetul familiei unui muncitor calificat, familie formată din patru persoane, este stabilit oficial la 4.162 dolari pe an, iar 2.000.000 de muncitori agricoli sezonieri cîștigă mai puțin de 800 dolari pe an.

Publicitate și politică

Îndeosebi în timpul campaniilor electorale arsenalul folosit pe Madison Avenue e împrumutat de cele două partide politice simbolizate de elefant și măgar. În 1952, în timpul campaniei electorale, republicanii, care propuseseră candidatura lui Dwight Eisenhower, au introdus la recomandarea a doi specialiști de pe Madison Avenue filme de televiziune și anunțuri de radio înregistrate pe bandă de magnetofon cu o durată de 20 de secunde. Unul dintre acești specialiști, R. Reeves, povestește: „Am luat cuvîntările lui Eisenhower și le-am citit pe toate. El vorbea despre 3.000 de lucruri și cu aceasta nu se poate face nimic în publicitate. Pierzi capacitatea de penetrație”. Atunci Reeves a cerut conducătorului institutului de sondare a opiniei publice, George Gallup, să „afle” care erau problemele ce preocupau cel mai mult pe americani. Acesta i-a indicat următoarele teme, în ordinea importanței: războiul din Coreea, corupția în organele guvernamentale de la Washington, impozitele și costul ridicat al vieții. Reeves s-a apucat să facă pe aceste teme scurte anunțuri pe care Eisenhower urma să le imprime pe bandă de magnetofon sau să le „interpreteze” în filme pentru televiziune. Aceste anunțuri erau precedate de un titlu: „Eisenhower răspunde națiunii”. Apoi se auzea vocea unui „cetățean de rînd”: „Domnule Eisenhower, ce părere aveți despre creșterea costului vieții?” Iar Eisenhower răspundea:

„Soția mea, Mamie, e îngrijorată de același lucru. I-am spus că e treaba noastră să schimbăm aceasta la 4 noiembrie” (data alegerilor). Pentru a judeca cum a schimbat Eisenhower situația și din punctul de vedere al costului vieții, e suficient să ne reamintim mesajul președintelui Kennedy despre „Starea Uniunii”.

În cursul ultimei campanii electorale din toamna trecută au fost bătute toate recordurile în materie de publicitate. Sumele cheltuite de ambele partide în acest scop au atins cifre fabuloase. Partidul democrat care, ca și cel republican, a fost finanțat de marile monopoluri, a încheiat această campanie cîștigînd alegerile. El a rămas dator însă cu 2.000.000 de dolari. Pentru a recupera această sumă, democrații au organizat în ziua preluării funcției de către noul președinte un bal la Washington. Impresarul balului a fost cunoscutul cîntăreț și artist de film Frank Sinatra. Prețul unei loji s-a ridicat la 10.000 dolari. În total s-au strîns 1.400.000 dolari. E limpede cine a putut participa la această gală. Dar însăși prezența la acest bal, onorat de altfel chiar de președinte, era un prilej de PUBLICITATE.

„Strategii” cei mai de frunte ai industriei de publicitate sînt în prezent mobilizați pentru a lua parte la lupta pentru atingerea obiectivelor politice internaționale ale monopolurilor americane. Ei își storc creierii pentru a executa comanda primită. Nu știm dacă firma de pe Madison Avenue, care a organizat propaganda contrarevoluționarilor cubani, a dat faliment după zdrobirea agresiunii mercenarilor, dar este cert că „marfa” pe care a distribuit-o n-a avut desfacere. O expresie a crizei care a cuprins sectorul de publicitate internațională de pe Madison Avenue sînt propunerile pe care specialistul newyorkez E. Dichter le făcea Departamentului de Stat, și anume de a se face reclamă Statelor Unite cu ajutorul metodelor folosite pentru „băuturi alcoolice, loțiuni de păr, automobile, săpunuri și orice alte obiecte”. Cu un asemenea arsenal nu e de mirare că acești specialiști au ajuns de căruță. Iar împrumutarea de către propaganda oficială a Statelor Unite a metodelor de pe Madison Avenue nu face decît să releve o dată în plus sărăcia și sterilitatea ideologică a capitalismului. Cît privește configurația morală a celor care lucrează în industria de publicitate, ni se par semnificative cuvintele expertului, în materie de reclamă, Richard Weiner, adresate confrăților săi în cursul unui simpozion: „Nu sîntem altceva decît niște prostituate. Sîntem niște mincinoși, sîntem gata de orice, numai să n-o pășim...”

Eugen PREDA

toarea
erul”

într-un singur an pentru publicitate 162.499.248 dolari. Cheltuielile pentru reclamă se fac nu numai în vederea vînzării unei anumite producții, dar și pentru a schimba opinia oamenilor despre activitatea unuia sau altuia dintre monopoluri. Martin Mayer, specialist în materie de publicitate, povestește că dinastia Dupontilor, legată de industria de război, a acționat prin reclamă pentru a se descotorosi de eticheta de „negustori de moarte” ce-i fusese dată de public. Deși reclama e considerată drept un leac universal și chiar un „mijloc de luptă” împotriva „depresiunii”, legile economice obiective ale capitalismului s-au dovedit mai puternice decît capacitatea specialiștilor de pe Madison Avenue de a lupta împotriva lor. E suficient să indicăm că General Motors, care se situează în fruntea monopolurilor ce cheltuiesc dolari pentru publicitate, a avut în ianuarie anul curent o producție de automobile mai mică cu 115.860 bucăți, în comparație cu aceeași lună a anului trecut.

Desfacerea reclamei

...Pe ecranul televizorului apare un revolver. Se mișcă încet de la dreapta la stînga, pentru a stîrni groază. O voce pronunță sacadat: superman (supraomul). Secvența următoare e însă amuzantă. Pe ecran se prezintă o brută în chiloți și cu o manta pe umeri, care-l ajută să zboare. Apoi, nu se știe în ce ordine logică, lîngă superman apare steagul american. Din nou se aude: superman. Dar supraomul dispare de pe ecran și, în locul lui, o blondină atrăgătoare începe să laude calitățile pîinii „Silvercup” — bineînțeles „cea mai bună din lume”. (În reclamă toate produsele sînt „cele mai bune din lume”, chiar dacă la un interval scurt se succed două mărci de bere sau două antinevralgice produse de fabrici diferite). În sfîrșit, blondina (se retrace și supermanul reintră în drepturile sale. Dar numai pentru patru minute, deoarece în al cincilea intervine din nou blondina, care te îmbie cu produsele Silvercup. După treizeci de minute în care blondina apare la fiecare patru minute, supermanul te anunță că va reveni săptămîna viitoare la aceeași oră și pe același

PENTRU RECLAMA UNEI PASTE DE DINȚI

Ziarul american „New York Herald Tribune” a publicat, sub semnătura lui David Lawrence, un articol intitulat „Spectacol Kennedy”, din care reproducem mai jos unele pasaje. „...În cadrul unei emisiuni de televiziune, președintele Kennedy a făcut ceea ce n-a făcut niciodată vreun alt președinte al Statelor Unite: el a participat la un program al cărui organizator comercial a cerut ca poporul american să cumpere produse americane. Costul emisiunii nu a fost suportat de societatea de televiziune, ci a fost plătit de un fabricant de pastă de dinți.

Mulți observatori sînt de părere că demnitatea președintelui a fost atinsă atunci cînd el a apărut în rolul unui actor de televiziune, în cadrul unui program dinaintea înregistrat și repetat.

Spectacolul, care a durat o oră, a fost întrerupt de cinci ori pentru reclama comercială a unei paste de dinți... Figura președintelui a fost folosită în repetate rînduri ca fond pentru prezentarea numelor aceluia care au compus și realizat spectacolul — personalul programului de televiziune însuși”.

Patinatori fără... patine

Compressoarele patinoarului artificial „23 August” au intrat în vacanță de mult. Patinele, nemaigăsindu-și întrebuințare, se odihnesc și ele. Patinatorii însă...

Teoriile moderne referitoare la pregătirea științifică a patinatorilor proclamă: **PATINAJUL SE ÎNVĂȚĂ PE USCAT. PE GHEAȚĂ TREBUIE SĂ SE FACĂ DOAR RETUȘĂRILE ÎN EXECUȚIA FIGURILOR ÎNSUȘITE.** O concepție la care, de îndată ce au aflat-o, au subscris cu entuziasm și sportivii noștri. Iată în ilustrațiile alăturate câțiva tineri patinatori ai clubului sportiv „Dinamo”, antrenându-se în zilele toride ale verii cu gândul la performanțele pe care le vor realiza abia atunci când va da înghețul.

Inceputul orelor de antrenament este dedicat unui studiu atent al chinogramelor cu figurile pe care sportivii își propun să le exerseze. În lipsa lamei patinelor, mișcările grațioase ale brațelor și ale picioarelor în situația de echilibru sînt perfecționate pe birnă (foto 1). Pentru a se putea realiza un număr maxim de rotări în timpul zborului, săriturile moderne trebuie făcute la o înălțime cît mai mare. În foto 2, Elena Moiş efectuează săritura căprioarei cu ajutorul trambulinei, iar în foto 3, Marcel Comanici execută săritura depărtată.

Fotoreportaj de Gh. ȘTEFĂNESCU

Cu ascensorul dincolo de nori

La Moscova a început construcția noului centru de televiziune, cu turnul de 520 metri. Va fi cea mai înaltă construcție de acest fel din lume.

Există și alte turnuri de televiziune înalte. Astfel în S.U.A. un turn măsoară 480 metri, în Japonia — 380 metri. Ele sînt construite însă din metal și ancorate cu tiranți de oțel. La Moscova, în parcul Ostankino, își va proiecta vîrfurile spre cer un „ac” de peste o jumătate de kilometru, din beton armat monolit. Va fi o minunăție a tehnicii, în adevăratul sens al cuvîntului. Nimeni n-a reușit pînă în prezent să ridice materialele de construcție la o asemenea înălțime; în nici o țară din lume nu există mecanisme capabile să execute o astfel de operație. Pentru construirea acestui turn a fost creat un agregat special, autopropulsat.

Nu întimplător am folosit termenul de „ac”. Turnul va fi într-adevăr aidoma unui gigantic ac cu un diametru de 63 metri la bază, care apoi, subțindu-se treptat, va ajunge în partea superioară la un diametru de aproape o sută de ori mai mic — abia de 70 centimetri.

Prin corpul monolitului de beton vor trece verzele de oțel, ceea ce va permite ca pereții lui să fie relativ subțiri: de 40 centimetri. Și, ca și turnul, pe măsură ce se vor avînta în înălțime, pereții se vor subția, ajungînd la 20 centimetri. Turnul va cîntări în total nu mai puțin de 26 mii de tone.

În interiorul ei, construcția va fi formată din peste o sută de etaje și în fiecare din ele se va desfășura o vie activitate. Vor lucra aici nu numai cei a căror muncă este legată de televiziune sau de radio, ci și colaboratorii științifici ai serviciului de meteorologie. Laboratoarele acestui serviciu vor fi instalate pe trei terase dispuse la nivele diferite: astfel, prima terasă se va afla la înălțimea de 150 metri, a doua la 250 metri, iar a treia cu încă 100 metri mai sus.

Să facem acum împreună o călătorie imaginară prin clădirea viitorului turn de televiziune.

Totul este aici nou și interesant. Intrăm în vestibul. Îți atrag atenția ușile unor ascensoare neobișnuite. Ascensoarele cunoscute pînă acum, chiar cele de mare viteză, nu pot fi folosite pentru o ascensiune la peste 500 de metri. Ele merg „ca melcul”. În timp ce ascensoarele Universității „Lomonosov” urcă circa doi metri pe secundă, cabinele ascensoarelor noii construcții vor avea o viteză ce va ajunge la cinci metri pe secundă. Așadar, luăm liftul. În șase-șapte secunde parcurgem cele unsprezece etaje ale primei părți a turnului. Aici se află studiourile de televiziune prevăzute pentru a transmite nouă programe, dintre care două în culori.

Continuăm călătoria. Prin fața ochilor noștri se perindă în zbor zeci de etaje „tehnice”. Pe aici trec cablurile electrice, în aceste etaje sînt instalate diversele aparate electrice și radiofonice, instalații de radiorelee. Iată-ne, în sfîrșit, la o înălțime de 350 metri. Ieșim pe terasă. De aici, din înaltul cerului, se deschide minunata panoramă a Moscovei. Iar cînd norii îți-o ascund privirilor, te simți suspendat în văzduh.

O asemenea excursie va putea face oricine. Amatorii vor găsi la primul etaj un birou special ce se va ocupa cu organizarea excursiilor și deservirea vizitatorilor.

Plimbarea prin neobișnuitul turn se încheie cu un popas plăcut la restaurant. În ciuda altitudinii foarte mari, restaurantul este bine amenajat, putînd deservi 240 de persoane. La o asemenea înălțime soarele dogorește fără milă. Dacă nu s-ar lua măsuri, temperatura în aceste încăperi ar ajunge la + 60°. Ca atare, în turn va funcționa un sistem perfecționat de condiționare a aerului, iar geamurile și pereții teraselor vor fi din cristal special, avînd proprietatea de a reține razele ultraviolete.

Dar numai pentru o parte dintre vizitatori plimbarea se va termina aici. Se vor găsi, de bună seamă, și curioși care vor dori să viziteze și... antena de televiziune. Curiozitatea lor va putea fi ușor satisfăcută. Căci antena nu va fi altceva decît un tub, gol pe dinăuntru, lung cam de 138 metri, cu un diametru de aproape patru metri — ceea ce e perfect suficient ca în el să încapă nu numai un om, ci chiar un lift. În interiorul antenei de televiziune va funcționa un mic ascensor.

Construcția turnului-gigant va lărgi raza de acțiune a centrului de televiziune, va îmbunătăți în mod simțitor calitatea imaginii pe ecran și va permite ca pe tot cuprinsul Moscovei să se renunțe la folosirea antenelor exterioare.

Noul centru de televiziune este una dintre mărețele construcții ale septenaliului. Vorbind despre el, nu se poate să nu amintim și de autorii îndrăznețului proiect: N.N. Nikitin, membru corespondent al Academiei de Construcții și Arhitectură a U.R.S.S., și arhitectii L.I. Batalov și D.I. Burdin.

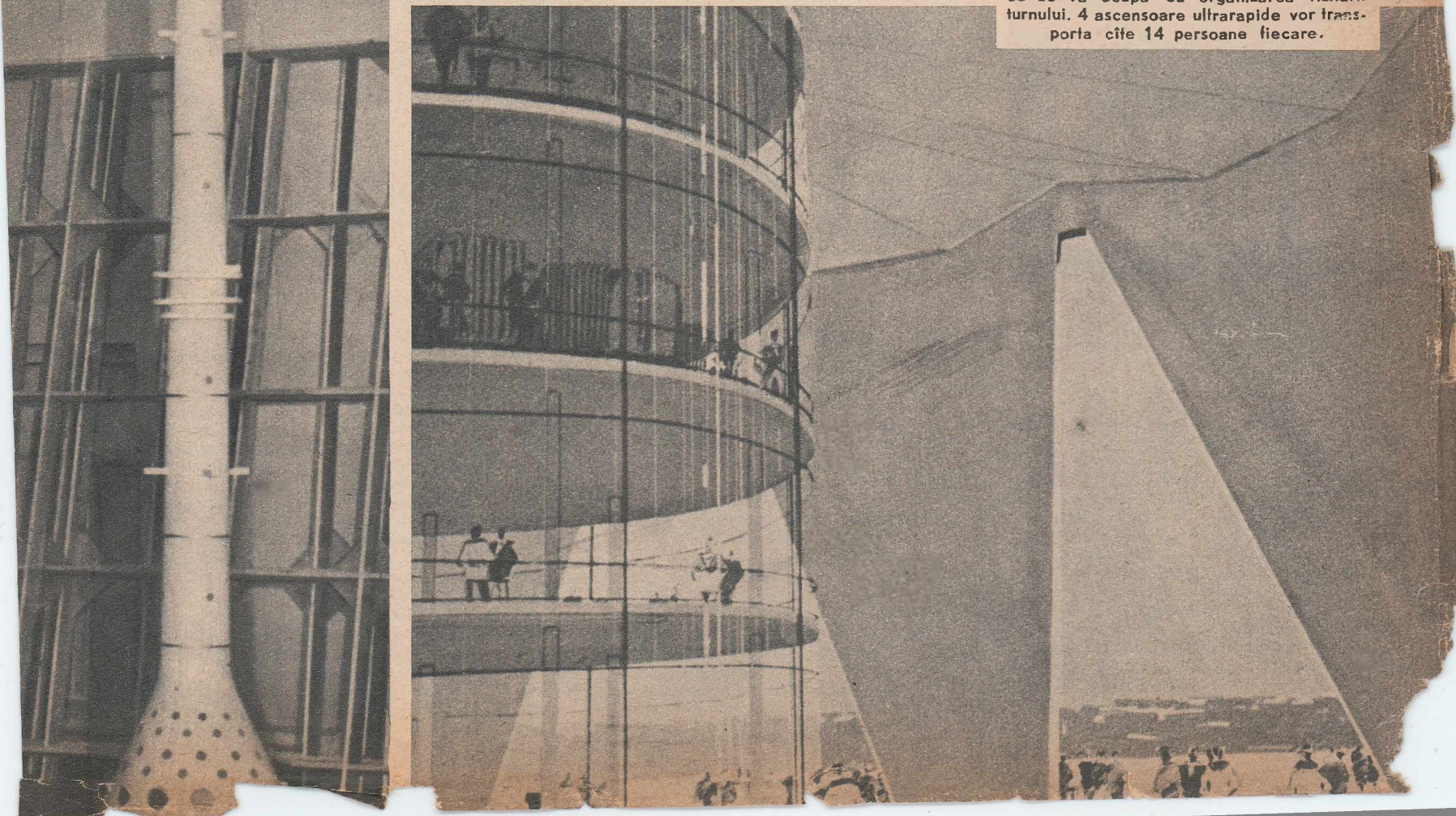
B. VANIN

Așa va arăta
noul turn de
televiziune din
Moscova.
„Picloarele”
turnului vor a-
vea de susji-
nut cele 26
mii de tone
ale construc-
ției.

Pe șantierul viitorului centru de televiziune.
Turnul începe să prindă contururi deocam-
dată sub forma unei ajurate armături de oțel.

Etajele de jos vor adăposti diverse birouri,
între care și biroul special „de turism”,
ce se va ocupa cu organizarea vizitării
turnului. 4 ascensoare ultrarapide vor trans-
porta câte 14 persoane fiecare.

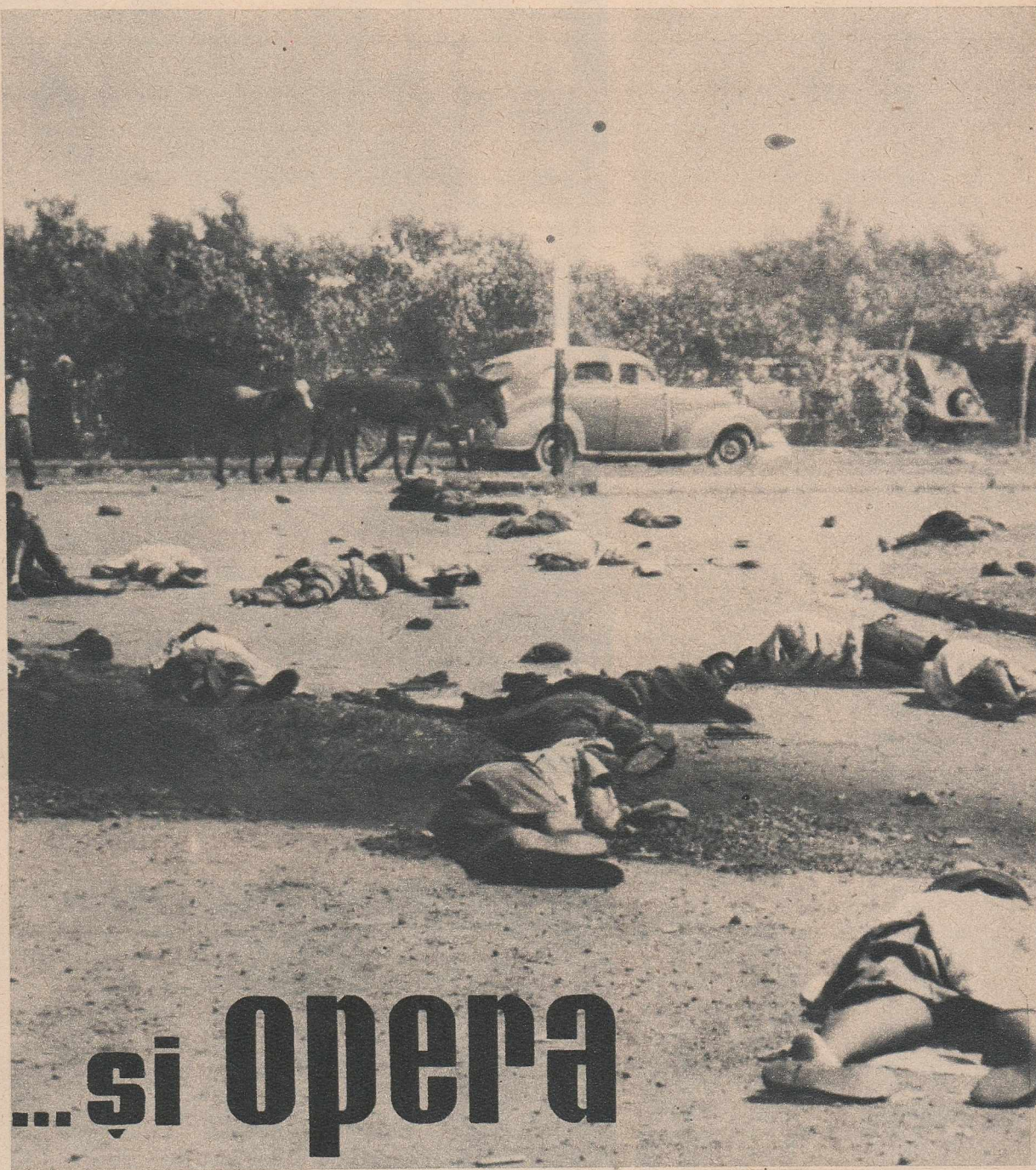

Numele: VERWOERD HENDRIK-FENSCH

Starea civilă: căsătorit (tată și bunic „exemplar”)

Pasiunile de ore libere: lectură bibliei și pescuitul
opera întregii vieți:
„APARTHEID”-ul

„ACEST SOT, EXEM

„omul”

...și opera

La Pretoria, sub soarele torid al Africii, un bărbat înalt, cu părul nins, se plimbă alene pe aleile fastuoasei grădini care înconjoară cea mai luxoasă vilă a elegantului cartier rezidențial.

Îmbrăcat simplu, într-un pantalon-salopetă, cu brațele descoperite de mânecile suflecate ale cămășii, cu pielea de un alb imaculat, în ciuda razelor fierbinți care încing orașul ca într-un cuptor, bărbatul pare un vînjos bunic olandez, ca atîția alți bătrîni din satele pescărești ale îndepărtatelor „Țări de jos”. Și este chiar olandez — cel puțin ca loc de naștere — acest „africander”, cum își spun în limba lor locuitorii albi ai Republicii Sud-Africane, descendenți ai olandezilor și francezilor protestanți, exilați după revocarea Edictului din Nantes și veniți să-și afle refugiu pe tărîmurile primitive ale Africii australe.

„Africander” prin adopție (încă din prima tinerețe s-a stabilit în Transvaal), bătrînul și-a întemeiat aici o familie devenită cu timpul

foarte numeroasă. Pe aleile liniștite ale parcului răsună ca niște zurgălăi voci copilărești. Chipul aspru al solitarului se transfigurează brusc. Un zîmbet larg îl străbate. Mai mulți prichindei blonzi și cu pielea albă-imaculată l-au înconjurat într-o veselă revărsare de tinerețe și proștețime. Bunicul începe să scoată din largile buzunare ale pantalonului-salopetă, pe care nu l-a dezbrăcat, cînd a venit de la pescuit, tot felul de bunătăți anume pregătite. Și gălăgia nu e întreruptă decît o clipă de clopotul care anunță ora mesei.

Puțin mai tîrziu, schimbat într-un costum negru, același bătrîn, venerabil „pater familias” — așezat la capul mesei din sufrageria de gală — împreunează mîinile în rugăciunea pe care bunica Betsie, cei cinci fii, cele două fiice, soțiile și soții acestora ca și cei șase nepoți o ascultă într-o pioasă reculegere. Bătrînul nu uită nîciodată să amintească interlocutorilor că este un calvinist convins. Și — că el — întreaga familie observă cu cea mai mare stric-

tețe austerele norme religioase impuse de reformatorul din vechea republică geneveză...

„Viața trebuie să fie simplă, fără prea multe plăceri” — proclama, cu sute de ani în urmă, Calvin de la amvonul catedralei „sfințitul Petru” de pe malul Lemannului. Și, oricît de depărtat în timp și spațiu, bătrînul nu iese din litera preceptului. Duminica, după ce se întoarce de la biserică, se apucă și acum să ajute la bucătărie la curățatul cartofilor sau la spălarea veselei. Nu fumează, nu pune în gură o lacrimă de băutură alcoolică. Nu are altă preocupare în toată viața particulară decît aceea de a-și păstra sufletul pur, așa cum stă bine oricărui dreptcredincios calvinist.

Cine este acest om, despre care, creionîndu-i în cîteva linii portretul, revista franceză „Paris Match” se pronunța admirativ: „Acest soț exemplar, blînd și pașnic”...?

Acest „soț exemplar, blînd și pașnic”, bunic plin de duioșie și om cu frica lui Dumnezeu, se numește Hendrik-Fensch Verwoerd și este

PLAR, BLIND ȘI PASNIC ...

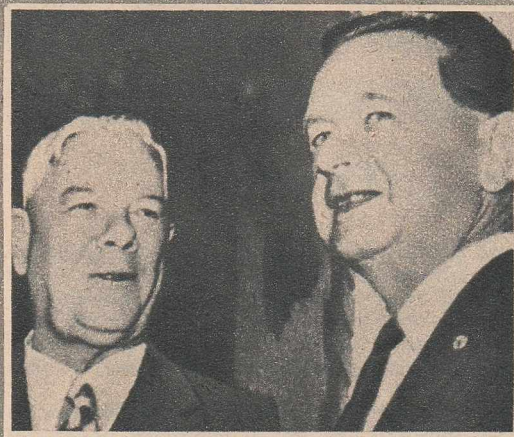
de L. SĂRĂȚEANU

liderul Republicii Sud-Africane. E un personaj faimos. Numele său este legat de ceea ce el însuși numește „Doctrina Apartheid”-ului, adică varianta sud-africană a segregăției rasiale. Că negrii alcătuiesc majoritatea populației, că ei sînt de milenii și milenii băștinașii țării — toate acestea nu par să fi fost vreodată reținute de piosul domn Verwoerd care, incredințat că toți îngerii sînt albi și că el însuși va fi odată un fericit locuitor al paradisiului, s-a consacrat și se consacră idealului de a nu îngădui, pînă una alta, celor de culoare să ducă o viață omenească pe pămînt. Zece ani din viața i-a petrecut „simpaticul bunicuț” ca să redacteze legile „Apartheid”-ului, a căror proclamare și aplicare i-au atras pînă și în presa de dreapta calificativul de „omul cel mai detestat din lume”.

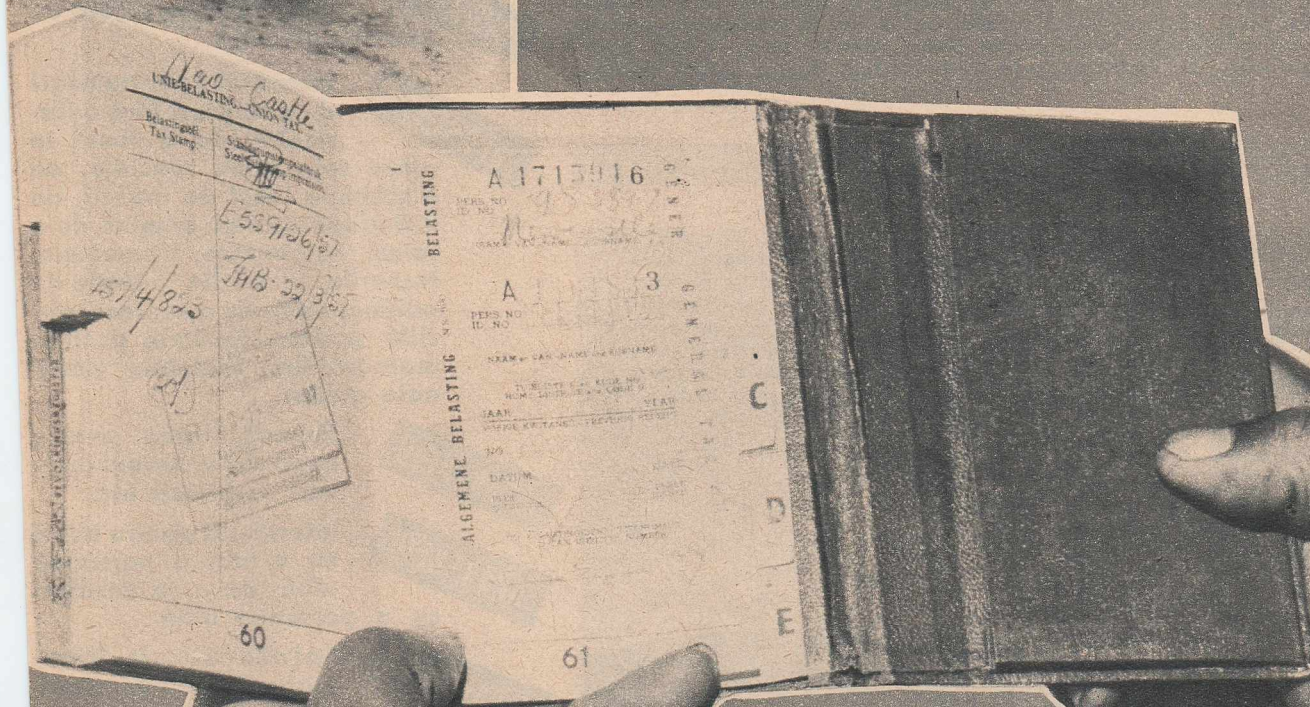
Potrivit acestor legi ale sofului exemplar și

taidului plin de bonomie, circa zece milioane de negri-Bantu (printre care desigur nenumărați bunici și bunicuțe, părinți și copilași) sînt condamnați să trăiască în vaste țarcuri stabilite pe pămînturile cele mai sterpe ale Africii de sud.

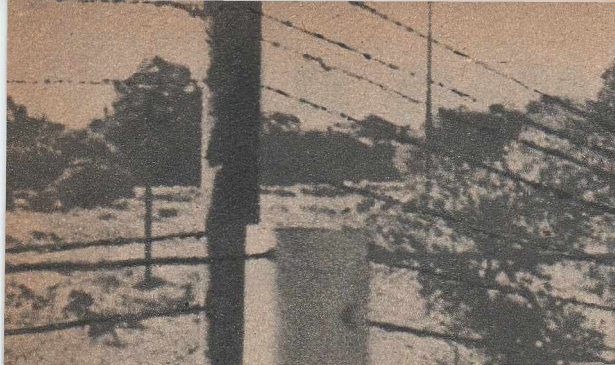
Noblețea sufletească a dlui Verwoerd nu se vedește însă numai din activitatea desfășurată în perioada de cînd inima lui generoasă bate pentru „desăvîrșirea” Apartheid-ului. Dimpotrivă: această altitudine a sentimentelor pare a fi o trăsătură constantă a sufletului său. Cei care i-au studiat activitatea nu prețetă să-l numească un vechi hitlerist. Mărturie rămîne, între altele, colecția ziarului „Die Transvaler” în ale cărui coloane — pe toată perioada războiului — redactorul șef Verwoerd se ridică împotriva

↑
Doi prieteni: Hendrik-Fensch Verwoerd și Dag Hammarskjöld. Îi unește — între altele — comunitatea de idei cu privire la rolul „civilizator” al trușturilor în Africa.

„PERMIS SPECIAL DE CIRCULAȚIE PENTRU NEGRI”. Legea dlui Verwoerd interzice deplasarea negrilor fără un astfel de permis. Împotriva lui, milioane de oameni duc lupte grele, soldate nu o dată cu morți și răniți.

Șirna ghimpată — leit-motivul vieții pentru mili-tane de oameni ai Africii de sud. Șirna ghimpată — expresia „civilizației” dlui Verwoerd.

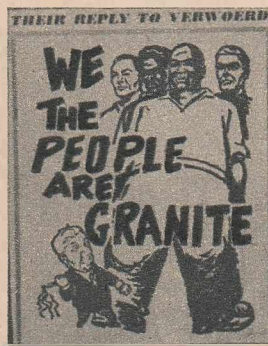
„Numai pentru europeni” — inscripție clasică a rasi-mului.

„Ingerii” dlui Verwoerd apără cu „blândețe creștină” unicul drept al negrilor: acela de a muri de foame.

Caricaturistul u-nui ziar englez a prins în desenul de mai sus pe dl Verwoerd (mic și cu biciul în mână) lovind în giganții negri care reprezintă voința de luptă și forța poporului din continentul african. Titlul desenului: „Their reply to Verwoerd” („Răspunsul dat de ei lui Verwoerd”). Peste întregul desen, cuvintele: „Noi, poporul, sintem granit”.

O „chestiune internă”

Așa cum relatează telegramele de presă, după proclamarea Republicii Sud-Africane, guvernul Verwoerd continuă cu și mai multă violență politica de arestări și represii în rindul populației de culoare. Corespondentul agenției „Associated Press” anunță că la Johannesburg, Pretoria și în împrejurimile acestor orașe s-au desfășurat cele mai mari operațiuni polițienești care au avut loc pînă acum în Republica Sud-Africană. La aceste operațiuni au luat parte toate forțele polițienești, agenții ai siguranței, precum și toți funcționarii direcției poliției. Mil de africani au fost aruncați în închisori.

Guvernul Verwoerd promovează politica de crîncenă asuprire rasială și de exploatare, nu numai împotriva populației de culoare din Republica Sud-Africană, dar și împotriva populației băștinașe din Africa de sud-vest, teritoriul aflat sub mandatul Republicii Sud-Africane.

Sfidînd protestele opiniei publice, sfidînd Organizația Națiunilor Unite, guvernul sud-african nu numai că nu a luat nici o măsură pentru îmbunătățirea situației populației din acest teritoriu, dar a și interzis Comisiei O.N.U. pentru cercetarea situației din Africa de sud-vest să pătrundă în Republica Sud-Africană, declarînd că „politica de segregare rasială a guvernului este o chestiune internă”.

După cum anunță agenția Reuter, Eric Louw, ministrul de Externe al Republicii Sud-Africane, a declarat într-un discurs radiodifuzat că „membrii Comisiei O.N.U. vor fi arestați imediat ce vor intra pe teritoriul sud-african și trimiși în protectoratul Bechuanaland”. În acest scop, a declarat ministrul de Externe sud-african, „în regiunea de frontieră au fost trimise unități speciale de poliție și elicoptere”.

O „fereastră” deschisă asupra realităților din țara „bunului soț și părinte” Verwoerd. Într-un singur an — potrivit datelor guvernului — 65 de persoane de culoare (bărbați și femei) au fost condamnate la spînzurătoare, iar altele peste o sută de mii au primit pedepse cu închisoarea...

participării anglo-americane la coaliția antihi-tleristă și nu prididea să-l elogieze pe Führerul Adolf Hitler care — chiar dacă nu era tot atât de alb la piele — îl cucerise totuși pe rasistul african prin reputata lui dragoste pentru genocid. Tandă amintire păstrată vechiului său „maestru” defunct, care i-a lăsat exemplul Auschwitz-ului, al Buchenwald-ului și al celorlalte lagăre de exterminare, se vede și din recentele măsuri adoptate de dl Verwoerd în țara unde, între două lecturi din biblie, taie și spînzură.

Încercînd — de altfel zadarnic — să stăvilească lupta pentru libertate și drepturi a negrilor, dl Verwoerd se întrece zilnic pe sine însuși în cruzime. De cîrînd — anunța o publicație din Occident — zece mii de negri au fost arestați și torturați înfiorător, în timp ce alte cîteva mii au fost aruncați de vîi în fundul unei mine de aur scoase din funcțiune.

Toate aceste detalii completează portretul „sofului exemplar, blînd și pașnic”, punîndu-l în lumina cea adevărată. Incurabil în patima sa pentru segregare, amețit de visul hecatombelor de negri, „purul” Verwoerd menține pe continentul african, în plină transformare și clocotitor de elanurile libertății, una dintre acele petice de oroare sclavagist-rasiale care atrag indignarea și dezgustul întregii umanități.

Iar în fața oprobiului, a adversității a sute și sute de milioane de oameni de toate culorile și din toate continentele, domnul Verwoerd, „omul cel mai detestat din lume”, personajul anacronic care vrea să permanentizeze sclavajul negrilor, stă surprins, și — în plin veac XX — își manifestă neînțelegerea: „Nu pricep de ce se supără atîta omenire pe mine?!”

Iar cine îi citește biografia nu poate să nu se oprească o clipă asupra unui amănunt: Hendrik-Fensch Verwoerd e fost profesor de... psihologie aplicată.

Ce înseamnă: APARTHEID

APARTHEID

66 ani vîrsta medie pentru omul alb.

APARTHEID

36 ani vîrsta medie pentru omul negru.

APARTHEID

De șase ori mai puține șanse de a trăi la nou-născutul negru față de nou-născutul alb.

APARTHEID

Interdicția pentru negri de a călători fără autorizație, de a locui în afara unor zone speciale, de a schimba locul de muncă, de a fi proprietari de pămînt, de a folosi autobuzele, tramvaiele, trenurile, bisericile, băncile de odihnă, sălile de așteptare, oficiile poștale, teatrele și cinematografele, toaletele destinate albilor.

APARTHEID

Imposibilitatea pentru negri de a deveni ingineri, arhitecți etc.

APARTHEID

Interdicția pentru negri de a iubi o persoană albă, de a se căsători cu o persoană albă.

APARTHEID

Spînzurătoare, închisoare, țarcuri de sîrmă ghimpată.

APARTHEID

93.775 lovituri de bici aplicate într-un singur an pe spînzura a 18.542 de negri de ambele sexe (inclusiv minori).

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (XIII)

Vocabular filatelic

Colecționarii de mărci folosesc în vocabularul lor numeroși termeni proprii filateliei, care se pot traduce aproape în toate limbile de pe glob. O parte din acești termeni (colită, șarnieră, uzuale, uzate) au fost explicați în capitolele precedente. Astăzi ne vom opri asupra câtorva termeni pe care socotim că e bine ca un filatelist să-i cunoască de la primii pași.

Să-i luăm în ordine alfabetică:

BANDĂ (sau **STRAIF**): ansamblu de mai multe mărci, decupat din coală, pe orizontal sau pe vertical, și păstrat astfel în colecție. O bandă nu poate avea mai puțin de trei mărci. În afară de aceasta există și străifuri speciale tipărite cu mărci de valori diferite și, uneori, cu vignete intercalate.

BLOC: ansamblu de cel puțin patru mărci neseperate între ele și dispuse unele sub altele.

CADRU VARIAT: mărcile unei emisiuni

care, deși sînt de același tip — cu același subiect — au totuși ornamente diferite în cadrul în care sînt prezentate.

COMEMORATIVE: emisiunile consacrate amintirii unor persoane sau evenimente importante.

DANTELATE (sau **DINȚATE**): mărci ale căror margini au fost perforate pentru o mai ușoară decupare din coală (spre deosebire de cele care sînt nedantelate și care se decupează cu foarfece).

DESCENTRATE: mărci al căror cadru alb nu este egal pe toate cele patru laturi exterioare.

EROARE: marcă imprimată într-o altă culoare decît cea pe care trebuia s-o aibă în mod normal sau care prezintă alte greșeli, de desen, legendă, tipar etc.

FILIGRAN: semnul vizibil în corpul hirtiei pe care s-au tipărit mărcile. Se poate observa fie privindu-i transparența la o sursă de lumină, fie urmărind-o cu benzina și

privind-o, umedă, deasupra unui fond negru.

MANCO-LISTA: lista pe care și-o întocmește un filatelist cu piesele care îi lipsesc din colecție și pe care dorește să și le procure.

ODONTOMETRU: mic instrument din metal, din celuloid sau din carton, care servește la măsurarea dantelurii unei mărci (numărul dinților constituind una din caracteristicile fiecărei emisiuni). Odontometrul este făcut să servească de obicei și de filigranscop (adică de fond negru pentru observarea filigranului cu ajutorul benzinei).

PERECHI: mărcile care se colecționează două câte două decupate fie pe orizontal, fie pe vertical, dar neseperate între ele.

STAMPILA SPECIALĂ: stampilă ce consemnează, în aranjamentul ei grafic, evenimentul pentru care a fost emisă o marcă.

SURȘARJ (SUPRATIPAR): inscripție aplicată pe deasupra tiparului obișnuit al mărcii, cu scopul de a modifica valoarea acesteia sau de a consemna un eveniment.

UNICATE: mărci colecționate într-un singur exemplar din fiecare valoare (spre deosebire de colecționarea „în perechi”, „în bandă”, „în bloc” sau chiar „în coală întreagă”).

↑ Straiș reprezentînd prima noastră emisiune poștală consacrată sputnicilor.

De vorbă cu medicul

PÎINEA ÎN DIETETICĂ

Consumul normal zilnic de piine furnizează omului peste 50 la sută din totalul calorilor necesare. Totodată, prin conținutul în glucide (zaharuri), protide și lipide, făina de grâu — ca de altfel și a altor cereale — are un rol important în stabilirea echilibrului energetic necesar desfășurării activității zilnice. La valoarea nutritivă a grîului contribuie și conținutul său bogat în săruri minerale, în vitaminele B₁, B₂, PP, E și în acid folic.

Prin măcinarea boabelor de grâu se obține făina, formată din amidon, și țărțile, cu o compoziție bogată în elemente importante nutritive. De aceea făina neagră (care conține și țărțe) are o valoare nutritivă mai mare decît cea albă.

Ca orice alt aliment, piinea trebuie să fie bine mestecată, deoarece digestia ei începe în gură, prin acțiunea ptialinei din salivă.

Piinea neagră și piinea albă proaspătă se digeră în timp mai îndelungat, deoarece formează în stomac coloase, mai greu pătrunse de sucurile digestive. De aceea, suferinșilor de diferite afecțiuni ale aparatului digestiv li se recomandă să consume:

— piine rece (veche de 2-3 zile) cu miezul întărit;

— pesmeți din piine albă tăiată în felii subțiri (care pierd 30 la sută din apa de compoziție);

— piine prăjită (pierde aproape întreaga cantitate de apă de compoziție, rămînîndu-i doar 5 la sută). Un kg de piine proaspătă are o valoare de 2.500 calorii, pe cînd un kilogram de piine prăjită, 3.830 calorii.

Varietățile de piine recomandate mai sus sînt ușor digerabile și pentru faptul că obligă la o masticăție prelungită și deci la un amestec mai intim cu ptialina din salivă.

Bolnavilor care suferă de constipație cronică le recomandăm piinea cu țărțe, iar celor cu afecțiuni cardiovasculare și renale, piinea fără sare. Pentru ameliorarea gustului fad al acestei piini, i se adaugă, de obicei, chimion sau anason.

Diabeticii vor consuma o piine specială cu adaosuri de gluten sau caseină de lapte, care diminuează cantitatea de glucide, contraindicată în această boală.

Dr. Silviu GHEREA

MODA Vara în oraș

Cu linia ei suplă, dreaptă sau ușor evazată, prin simplitatea redusă la ultima expresie, moda verii 1961 pare să fi fost în mod special concepută pentru zilele de caniculă. O modă practică și confortabilă, colorată, tinerească și... vătăică. În colecția de modele pentru vară prezentată de fabrica de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej”, aceste caracteristici apar împletite cu jantzia și originalitatea, în valorificarea materialelor textile oferite de industria noastră. În fotografiile alăturate înfățișăm, o dată cu creațiile fabricii, și un model prezentat la Congresul modei de la Berlin de Republica Populară Bulgaria și reprodus de atelierul de creație al fabricii „Gheorghe Gheorghiu-Dej”.

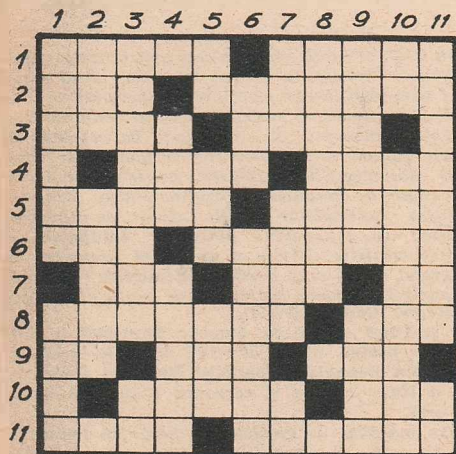
O țesătură ușoară de bumbac imprimat a fost folosită pentru rochia de vară realizată după un model din Republica Populară Bulgaria (foto 1). Are o linie dreaptă și cordonul e înodat lejer, pe șold.

Din material de bumbac cu dungi în țesătură, această rochie de vară (foto 2) are corsajul lejer, cu decolteul în V, fusta ușor evazată și buzunarele garnisite cu o clapă din materialul pus în sens invers, ca și cordonul.

Deosebit de tinerească este și această rochie de poplin imprimat (foto 3), cu fusta largă, avînd pense necălcate. Cordonul e din poplin uni, în culoarea dominantă a imprimeului.

MOZAIC

C. F. R.

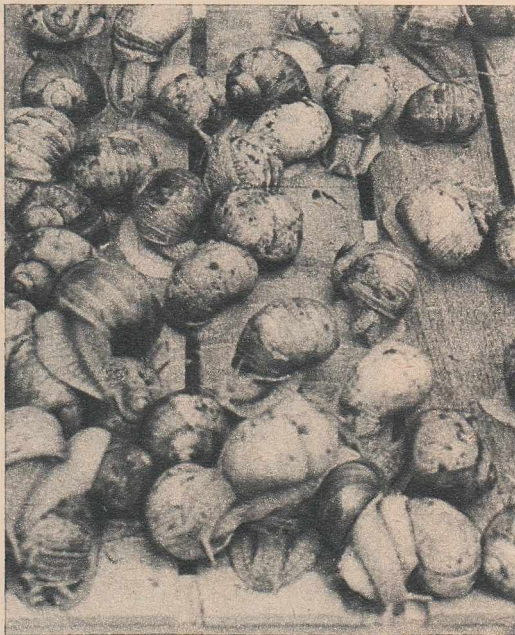
Variațiuni pe trei consoane

ORIZONTAL: 4) In plasa din compartiment... — și la cazanul locomotivei. 2) Macazuri — Treabă. 3) Au mersul... invers — Mersul trenurilor. 4) Ziua care a trecut — In cazanul cu aburi! 5) Uneori te ia cu „frig”, alteori cu „cald”, dar niciodată cu „moderat” — Discipol (pelorativ). 6) Acar fără „sfârșit”... — Dare, cu alte cuvinte. 7) Trăiască... — ...mulți ani! — Cufere! 8) Se produce la osii și roți — Ține loc de cuier. 9) Tot cuier! — Un ceas întors! — Ață. 10) Intr-o zicală se poartă-n sîn — Șoricar. 11) Se servește dimineața, la vagon-restaurant — Gară pe litoral.

VERTICAL: 1) Mic... rezervor de apă — Costum de... rîndunică. 2) Măruca, în familie — Pene. 3) Ca cea din Orléans, de pildă (pl.) — Subsol! 4) Literă slavonă — Muncitorii feroviar. 5) Soare egiptean... — ...și riu mexican — Măsuri agrare. 6) File — Crud. 7) Nu-i nici soare, nici lună, dar luminează pe mare — A sollicita — Cap de afiș! 8) Dojană aspră. 9) Văzduhuri — Sită. 10) Acar! — Veselă... la vagonul restaurant (pl.). 11) Lucrări de reparații la linie — E dublu!

Dezlegarea jocului „FIR-FIRE”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Minuțios — Sut. 2) Afta — Natri. 3) Răsărit — Avar. 4) C — Inla — Creta. 5) Asp — Arnici — N. 6) Ji — L — Barăci. 7) Eneida — Atins. 8) T — Na — Ace — Oi. 9) Tesături — Rc. 10) Oți — Ața — Poet. 11) Rînd — Ariadna. 12) Scama — Ear — Tp.

HELIX POMATIA GĂLĂTOREȘTE...

După cartea de bucate, melcii se prepară în două feluri: fierți și prăjiți în aluat. De fapt nu știu cîți dintre concetățenii noștri se încumetă să folosească aceste rețete culinare. În schimb, sute de colecțori de pe tot întinsul țării culeg melci și îi depozitează în lăzi mari și bine aerisite, pentru a fi trimiși mai departe peste granițe. Puțina lume știe că în Europa, după Republica Federală Germană, țara noastră este cea mai mare exportatoare de melci.

Pentru francezii („de gustibus non disputandum”) molusca aceasta gasteropodă constituie nu numai un aliment „delicios”, ci chiar o mîncare națională. În Franța se mîncă anual aproximativ 2.500 tone de melci și, interesant de reținut, întreaga cantitate este procurată numai din import. Dar ce s-a întimplat cu melcii autohtoni? Francezii nu numai că îi consumă de sute de ani ci, conform cerințelor gastronomice, îi culeg și îi prepară tocmai în lunile de primăvară, în perioada depunerii ouălor. De aceea numărul lor s-a împuținat, s-a stins aproape cu totul.

Pe teritoriul țării noastre, în schimb, melcul (culbec sau bourel, cum i se mai spune) crește și se dezvoltă după bunul său plac. Lucrătorii din cooperatie — însărcinați cu achiziționarea de melci — știu că el poate fi găsit în zăvoaie, lunci, vii,

livezi, pe marginea râurilor, în păduri tinere, în lăstărișuri, grădini publice — în locuri liniștite, unde frunzișul și iarba se mențin din primăvară pînă în toamnă. Practic vorbind însă, munca pentru depistarea locurilor populate cu melci, achizițorii o face stînd în prealabil de vorbă cu muncitorii agricoli, cu ciobanii, paznicii, vînătorii, pădurarii etc. Trebuie știut că, din toate soiurile de melci, unul singur este comestibil: melcul așa-zis alergător, cu cochilia de culoarea cafelei cu lapte, denumit științific: *Helix Pomatia*.

Spre centrul de exportare a melcilor din Oradea au voiajat și în primăvara lui 1961 sute de mii de asemenea *Helix Pomatia*... Uniunea regională a cooperativeelor de consum din regiunea Brașov a trimis singură, de pildă, 10 vagoane; Regiunea Mureș Autonomă Maghiară 4 vagoane, regiunea Suceava 4 vagoane, regiunea Cluj 3 vagoane și jumătate etc.

La Prolexport am văzut nenumărate scrisori de mulțumire sosite din partea a 22 de firme străine, care nu numai că laudă marfa trimisă, ci solicită, în continuare, mărirea cantităților contractate. Există de asemenea comenzi pentru așa-numiții melci de Bourgogne (care pot fi culeși și toamna) și propuneri de a se trimite carne de melci congelată.

← **ARTERE ARTIFICIALE.** La Moscova, inginerul L. Plotkin (stînga) și candidatul în științe medicale L. Lebedev au reușit să confecționeze dintr-un material sintetic — lavsan — vase sanguine artificiale. Acestea pot înlocui cu bune rezultate porțiunile de artere distruse.

Doctorul Arendt n-a fost vinovat!

100 de ani după moartea tragică a marelui poet rus A.S. Pușkin, chirurgul sovietic academicianul N.N. Burdenko a încercat să clarifice o problemă care suscitase multe discuții: rana lui Pușkin a fost într-adevăr mortală, diagnosticul a fost just, tratamentul aplicat — corect?

Se știe că mulți dintre contemporanii poetului, precum și unii biografi ai lui, și-au exprimat neîncrederea în doctorul Arendt — medicul curții imperiale — care a îngrijit rana gravă a marelui poet. S-a spus chiar că „un străin l-a rănit pe Pușkin, iar îngrijirea lui a fost încredințată unui alt străin”.

În prezent grupul de oameni de știință sovietici care au efectuat analiza științifico-medicală a rănii lui Pușkin și a tratamentului ce l-a fost făcut au dovedit că învinuirile aduse doctorului Arendt au fost nefondate. Ei au studiat cu migală toate documentele timpului, au analizat istoricul bolii poetului. Printre materialele cercetate s-a numărat și raportul academicianului N.N. Burdenko, prezentat în cadrul sesiunii din 4 februarie 1937 a comisiei „Pușkin” a Academiei de Științe a U.R.S.S. Marele chirurg sovietic afirma că doctorul Arendt a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a-l salva pe rănit. Totuși, la nivelul cunoștințelor deceniului al patrulea al secolului trecut, rana era neîndoielnic mortală. Chiar și după 100 de ani, în 1937, asemenea răni erau mortale în proporție de 60-70 la sută. Nici unul dintre medicii timpului nu i-ar fi putut salva pe Pușkin.

★ Nu demult, cunoscutul neurochirurg sovietic, profesorul Andrei Andreevici Arendt — strănepotul doctorului N.F. Arendt, cel care îl tratase pe Pușkin — a făcut Muzeului „A.S. Pușkin” din Moscova o donație: trusa din lemn roșu în care Arendt își ținea instrumentele chirurgicale, trusă care s-a aflat timp de două zile în locuința poetului.

O nouă teorie asupra anesteziei

Dr. Linus Pauling de la Institutul de tehnologie din California, laureat al Premiului Nobel, cunoscut luptător împotriva înarmării atomice, a expus în fața Societății americane de chimie o teorie asupra naturii anesteziei.

Anestezicele — a declarat el — acționează prin formarea unor cristale minuscule, mai mici decît celula cerebrală, care blochează activitatea electrică a creierului. Cristalele se formează prin combinarea anestezicilor cu apa din celula cerebrală.

Această teorie — scrie revista „Newsweek” — are și o aplicație practică: pe baza mărimii cristalelor formate în aparatele de laborator, oamenii de știință pot spune dacă un amestec format din mai multe anestezice este mai eficient decît un singur agent anestezic.

DIN CIUDATA FAUNĂ A AMAZONIEI Furnicile de foc

În desîșul întunecos al pădurilor ecuatoriale de pe valea fluviului Amazon, printre puzderia de vietăți mărunte care mișună prin frunziș, furnicile ocupă un loc de frunte. Cele mai cunoscute sînt furnicile roșii

(numite în Brazilia forma de logo — „furnica de foc”) care, în șiruri nesfîrșite, atacă cu înverșunare tot ce întîlnesc în cale.

La gurile Amazonului, neîndurătoarele furnicile de foc au devenit o adevărată plagă, pînă în deseori pe fugă însăși populația unor întregi așezări umane. Așa, de pildă, micul oraș Aveiro, așezat pe rîul Tapajós (afluent al Amazonului), înfloritor pe vremuri, și-a încetat existența pe la mijlocul secolului al XIX-lea din cauza unei invazii a acestor furnici.

Peștii cîntători

De multe ori, cînd peste fluviul Amazon domnește liniștea, dintre valuri se aude un fel de dangăt de clopot care se repetă, se înteește, pînă cînd cuprinde o vastă întindere. Sunetele acestea, de diverse tonalități și intensități, sînt scoase de niște... pești, denumiți corvini.

Peștii cîntători fac parte din genul Umbrinal. Se deosebesc de peștii obișnuși prin structura bășicii de aer, care este alcătuită din câteva compartimente. Trezînd dintr-un compartiment într-altul, aerul provoacă vibrații în pereții bășicii și astfel se produc sunetele.

Fluturii pocnitori

Tot în bazinul Amazonului, printre numeroase alte viețuitoare curioase, poate fi întîlnită și specia de fluturi pocnitori din familia Ageronia.

Sunetele pe care le scot sînt asemănătoare celor ce se produc pocnind cu putere din degete. Mecanismul pocnitor din trupul acestui fluture, care nu este mai mare decît trei bețe de chibrit așezate unul lîngă altul, a rămas o enigmă pînă astăzi. Pe toată întinderea dintre Mexic și Argentina, agențiile scot „trac-trac”-ul lor caracteristic, stîrnind curiozitatea omului.

CARTI

„MATERIA ȘI VISELE”

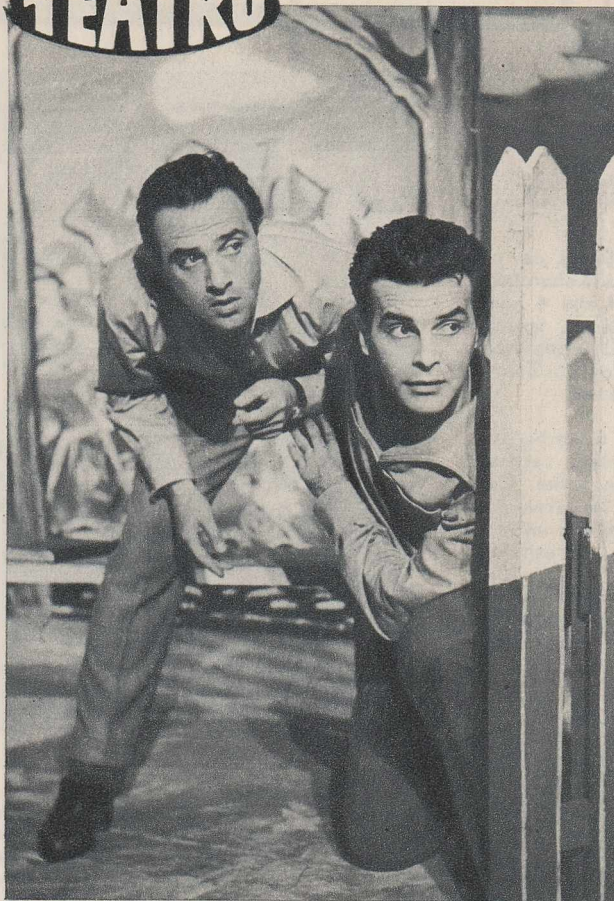
„Materia și visele” — cum e denumit ultimul volum de versuri al lui Mihai Beniuc — e mai mult decât titlul unei cărți. Sînt implicite aici și semnificațiile unei autodefiniri. Poetul n-a ignorat nicicînd realitatea, contingenta, materia; dar aceasta nu l-a împiedicat să-și înalțe cît mai sus aripile visului. În lirica sa, infinitele forme ale materiei — de la firul ierbii și licurici pînă la stea — nu numai că și-au găsit cîntărețul, dar au intrat organic în imaginea și metafora poemului. Prospețimea versului lui Beniuc, spontaneitatea și directă lui sugestivitate își pot afla aici una din cauze. Folosind însă universul material ca bază de decolare pentru zborul fanteziei, visul poemului nu se zbate steril în spații, ci are consistență și tinde spre un țel („Ai fost bolnavei inimii medic, / Ești punctul meu de sprijin, arhimedic, / Vei fi aripa ce mă duce-n zbor / Și peste scurta-mi viață-n viitor... Partid al muncii, sînt atît cît sînt / Fărîmă de lumină pe pămînt, / Căci vieții mele țel tu i-ai adăos”). Și în poemul ce dă titlul volumului, relația materie-vis e clar tălmăcită. Recunoscînd „legile de fier” ale materiei, poetul nu uită însă forța omului care prin procesul cunoașterii pătrunde tot mai adînc tainele ei („Dar eu mai știu ce tu nu bănuiești: / De ce-s în stare fiii pămîntești. / Punți arcuind, ei trec, gonind Abisul! / Ei au cumplitul har într-însii: / Visul. / Nu divagăm! / Pe supra lui aripă! / Te cercetăm clipă de clipă, / Și din visări, erori, îndemn, unelte, / Am chibzuit acele păsări zvelte / Ce-adună ghem distanța dintre astre — / Curînd vor fi și astrele-ale noastre!”)

E de remarcat că acest optimism afirmat în lirica lui Beniuc nu sună strident și convențional; pornit din încrederea, totodată pasionată și lucidă, în progresul omenirii, în biruința luminii asupra întinericului, el convinge și emoționează. Credem o dată cu poetul că mult visată Comună (invocată de atîtea ori în versurile lui) va tutela cu luminile ei întreaga noastră planetă. Parcă mai mult ca oricînd, în „Materia și visele” poetul se adresează viitorimii. Discuță cu ea, transmițîndu-i mesajul avîntat al încrederii în viață, bucurîndu-se de existența urmașilor în cadrul însoțit al Comunei.

La sfîrșitul acestor sumare aprecieri, ne mărturisim satisfacția de a fi găsit în „Materia și visele” puține, foarte puține, impurități. Sînt în această carte multe poeme care pot figura cu cîinste nu numai într-o antologie a poetului, ci și în oricare alta a liricei noastre. Se găsesc multe poeme citabile, printre altele și unele de dragoste, care se încadrează pe deplin prin substanța lor poetică în ansamblul tematicii atît de actuale a creației lui Beniuc.

Traian STOICA

TEATRU

„CÎNTĂ PRIVIGHETORILE”

Lucia Demetrius ne invită — în aceste seri de vară — să ascultăm pe scena grădinii Teatrului „C. Nottara” cum „Cîntă privighetorile”, avertizîndu-ne fără ocol în subtitlu că a făcut de astă dată o „glumă scenică”. Invitația este ispititoare: în afara bunei dispoziții pe care o făgăduiește, ea ne oferă posibilitatea de a o vedea pe autoarea altor drame cu adînci implicații sociale și psihologice abordînd genul comediei ușoare.

În această intenție de a destinde spectatorii, Lucia Demetrius a cerut colaborarea compozitorului Aurel Giroveanu, care a presărat în desfășurarea acțiunii cîteva reușite melodii de muzică ușoară. Și iată-ne în micul orașel de provincie, înmiresmat de parfumul trandafirilor și legănat pe seară de trîlurile privighetorilor, în mijlocul a patru perechi de îndrăgostiți. O undă de lirism, de delicată poezie — specifice scrisului autoarei — străbate întreaga piesă, în care pînă și încurcăturile, și hazul păstrează o notă discretă și durabilă. Toți iubesc aici, numai că fiecare iubește pe altul decît ar trebui, de unde suspine, ofuri și comice decepții sentimentale. Noroc de bătrîorii piesei, tatăl văduv al lui Matei și matusa, de asemeni văduvă, a Vioricăi, care, deși nu au curajul mărturisirilor, se iubesc constant și sigur. Pînă la urmă, datorită unei neprevăzute împliniri, tinerii au prilejul să constate că de fapt ei nu iubeau pe cine credeau, ci exact pe cei cărora le fuseseră de la început destinații de autoare, așa că răsufăm cu toții ușurați: nostimul cadrul s-a terminat cu bine și „dansatorii” și-au ocupat, în sfîrșit, locurile convenite. I s-a reproșat autoarei — și noi subscrîm acestei judicioase critici — că rapidă schimbare a sentimentelor și a perechilor nu ține de configurația morală a tineretului nostru, că o „glumă scenică” nu presupune a renunța la justificări psihologice, la afirmarea unei poziții etice înaintate. De bună seamă, autoarea va medita asupra acestei observații. În ce privește spectacolul, el rămîne la fața bunelor intenții: o distribuție chibzuit alcătuită (și care numără actori de talent ca Sandina Stan, Sandu Sticlaru, Tony Zaharian, Dorin Moga, Napoleon Crețu) nu a reușit să salveze pe deplin o concepție regizorală (regizor Gh. Cheta) „cuminte”, lipsită de personalitate. Iar decoriile din carton și pinză, pictate stîngaci cu flori, pomi și case, supărate prin artificialitatea lor, mai ales în ambianța proaspătă a unei grădini de vară.

S. F.

CENTENARUL NAȘTERII LUI ALEX. DAVILLA

Cu prilejul sărbătoririi centenarului nașterii marului nostru autor dramatic Alexandru Davilla, Teatrul Național „I.L. Caragiale” va reprezenta în prima parte a noii stagiuni piesa „Vlaicu Vodă”, în direcția de scenă a regizorului Miron Niculescu. Rolul titular va fi susținut, alternativ, de artistul poporului George Calboreanu și de artiștii emeriti Nicolae Brancimir și Nicu Dimitriu. Rolul Doamnei Clara a fost încredințat artistei poporului Aura Buzescu.

„BOLNAVUL ÎNCHIPUIT” LA TEATRUL NAȚIONAL

Una din premierele viitoare stagiuni la Teatrul Național „I.L. Caragiale”, va fi spectacolul cu piesa „Bolnavul închipuit” de Molière, în direcția de scenă a artistului poporului regizor Sică Alexandrescu.

CONFERINȚELE EXPERIMENTALE

Inițiativa luată de unele din teatrele dramatice și muzicale de a organiza cicluri de conferințe experimentale a fost primită cu un deosebit interes de publicul nostru. Din păcate, în stagiunea care s-a încheiat asemenea manifestări nu au avut loc cu regularitate, ele fiind programate în special de teatrele muzicale (Teatrul de Operă și Balet, Teatrul de Operetă, Teatrul satiric-muzical „C. Tănase”).

Credem că, în general, atît teatrele dramatice, cît și cele muzicale din țară și din Capitală ar fi bine să-și întocmească din timp, pentru noua stagiune, un plan de activitate privind organizarea, în cît mai bune condițiuni, a conferințelor experimentale. E de dorit ca secretariatele literare ale teatrelor să se consulte între ele pentru a preîntîmpina eventualitatea tratării aceluiași subiecte și, în același timp, pentru a se evita programări simultane. Sugerăm teatrelor să nu organizeze conferințe experimentale care să trateze numai probleme din trecutul teatrului — așa cum au făcut pînă acum cele mai multe dintre ele — ci să inițieze deopotrivă cicluri de conferințe experimentale cu teme ale teatrului contemporan.

N. SANDU

DISC

CANTONETE

Tenorul Valentin Teodorian, solist al Teatrului de Operă și Balet, a înregistrat pentru „Electrecord”, pe un disc de 25 cm, 33 de turații, cele mai populare cîntonete italiene. Interpretarea plină de temperament și deosebit simț al lirismului fierbînte, specifice acestor cîntece devenite folclorice, se remarcă mai ales în „Santa Lucia”, „O, Marie” de Di Capua și mai ales în „Vorrei morire” de Tosti. Pe același disc se mai află: „La danza” de Rossini, „Maltinata” de Leoncavallo și „Ochi di fata” de Gastaldon.

NEMURITOAREA BALADĂ

Cea mai iubită și cunoscută lucrare a compozitorului Ciprian Porumbescu, „Balada pentru vioară”, în interpretarea violonistului Ion Voicu acompaniat de Orchestra Radio sub conducerea dirijorului Iosif Conta a fost înregistrată de către casa de discuri „Electrecord”, pe un disc micro de 33 de turații. Vioara lui Ion Voicu, eminent elev al lui David

Oistrach, îi comunică o deosebită căldură.

UN CONCERT ROMANTIC

Pe cealaltă față a discului de mai sus și în aceeași interpretare, putem asculta renumitul „Concert nr. 2 pentru vioară și orchestră” de Henrich Wieniawski. Compus acum 92 de ani, concertul a fost dedicat de către compozitor, el însuși excepțional violonist, marelui vrăjitor al arcusului, Pablo Sarasate. Partea finală este inspirată de intonațiile și ritmurile dansurilor țigănești, după cum ne arată și titlul („Allegro alla zingarese”). Concertul nr. 2 este considerat drept una dintre cele mai frumoase lucrări ale școlii romantice de vioară.

VOCI DE NEUITAT

Casa de discuri din R.D. Germană, „Eterna” ne-a trimis de curînd cîteva discuri (pe 45 de turații) din interesanta sa colecție de „înregistrări istorice”, realizate cu mulți ani în urmă în interpretarea unor cîntăreți de valoare mondială. Selecțiunile din „Traviata” de Giuseppe Verdi (un mic disc de 18 cm) sînt cîntate de soprana Maria Cebotari, tenorul Helge Roswaenge și celebrul bariton Heinrich Schlusnus.

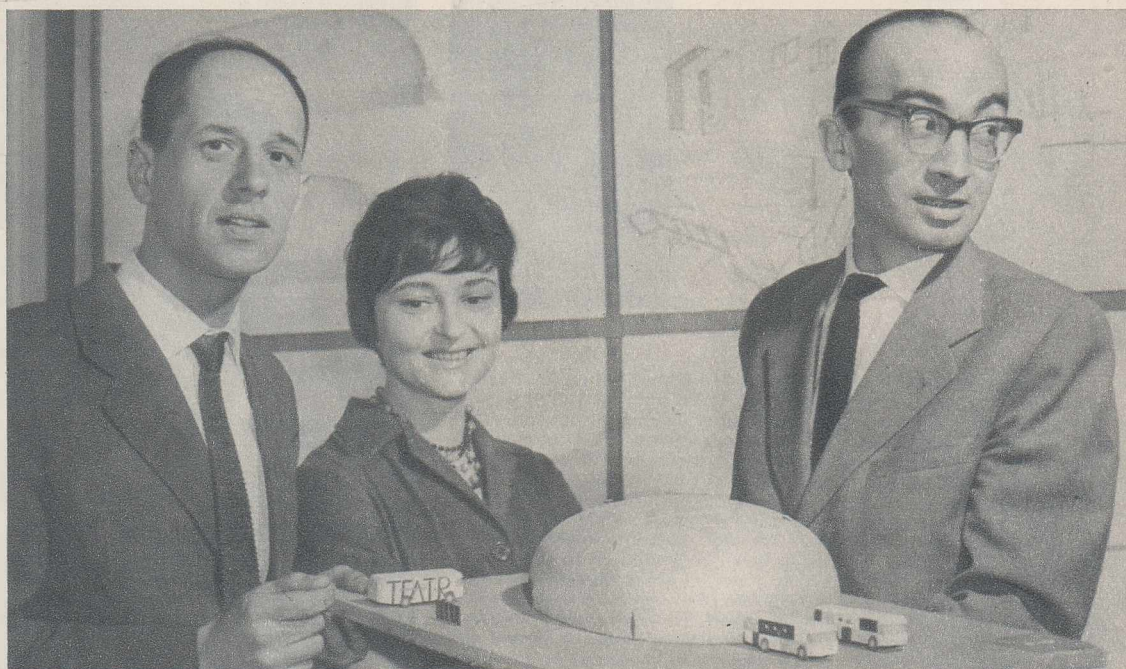
in jurul globului

DE ICI, DE COLO...

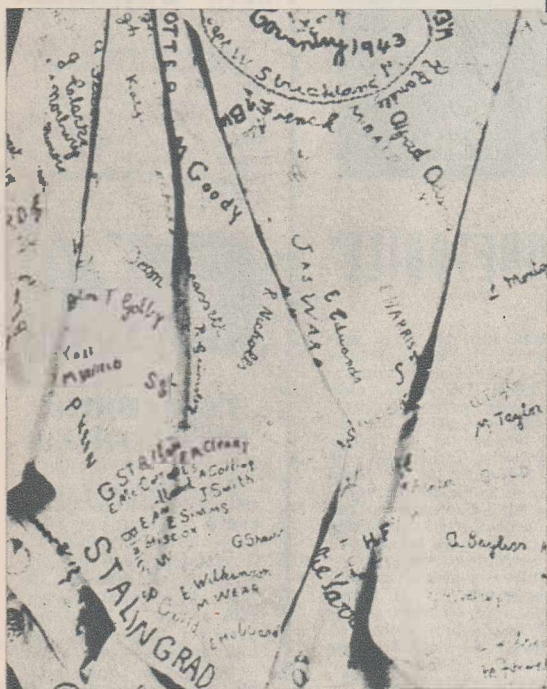
● Nașterile cvadruple se bucură de o frumoasă „tradiție” în R.S.S.A. Kabardină (U.R.S.S.). În 1936 s-au născut aici 4 gemeni (azi toți în viață). Și iată că, exact după 25 de ani, tot în R.S.S.A. Kabardină, soția muncitorului Talustan Abitov din Zalukove a născut trei fete și un băiat.

● A murit un „recordman”. E vorba de marinarul american Jerry O'Brien, care a încetat recent din viață într-un spital. Cu cele 319 kilograme pe care le avea în greutate înaintea decesului, deținea un record mondial — neoficial — de... obezitate.

● Știți cum sînt pedepsiți de către poliție contravenienții la regulile de circulație în Beirut, capitala Libanului? Li se sparg cauciucurile autovehiculelor...

DOAR ÎN 8 AUTOCAMIOANE poate fi transportat teatrul mobil a cărui machetă este înfățișată în fotografia de față. Arhitecții polonezi Jerzy Brejowski, Irena Brygiewicz și Tadeusz Brygiewicz, realizatorii proiectului acestui teatru mobil, au obținut premiul I în cadrul concursului special organizat în acest scop de Uniunea arhitecților din R.P. Polonă. Teatrul, construit din aluminiu și pînă cauciucată, are 400 de locuri.

UN DAR EMOȚIONANT a primit recent orașul erou Stalingrad din partea unui grup de 830 de muncitoare textile din Coventry (Anglia), oraș bombardat cumplit în timpul ultimului război. E vorba de o față de masă pe care cele 830 de femei și-au brodat numele — în semn de omagiu față de eroismul legendar al stalingrădenilor.

I-A PUS PE FUGĂ. Trei îngrijitori ai grădinii zoologice „Whipsnade” din Londra s-au apropiat de un pui de girafă nou născut. „Ignorînd” intențiile pașnice ale acestora, Maggie, girafa mamă, s-a repezit la îngrijitori, care, speriați, au luat-o la sănătoasa.

SFÎRȘITUL UNEI CARIERE... Prin anul 1920 făcea senzație în lumea filmului american un copil minune, pe nume Jackie Coogan. Astăzi, ziarele consemnează arestarea fostului copil-minune, care se ocupa cu traficul de țigări cu marijuana (hașiș). Setea de înavuțire a pus capăt unei cariere care, în urmă cu 40 de ani, începuse promițător...

21 ORE. Atît a durat traversarea înot a Canalului Mînceii de către tînăra englezoaică Dorothy Perkins. Pentru a se proteja împotriva răcelii apei, temerara sportivă și-a uns corpul cu o cantitate apreciabilă de grăsime de focă. În fotografie: Dorothy Perkins, înainte de cursă.

FLĂCĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 30 (322)
29 IULIE 1961

ABONAMENTE:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Redacția: BUCUREȘTI

Piața Scîntei 1
Căsuța poștală: 3507, of. 33.
Tel. 17.60.10, Int. 1744

Tipărită la Combinatul
Poligrafic Casa Scîntei
„I. V. Stalin”.

Pe coperta noastră: artista amatoare
MARINA VOICA. Fotografie de S. STEINER

Prezentarea grafică: Vlad MUȘĂTESCU

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

LA DRUM!

MUNTELE MIC

Muntele Mic este situat în apropiere de Caransebeș, dominând zarea răsăriteană a câmpiei ce se întinde spre Lugoj. Privit din Caransebeș, pare o uriașă căldare răsturnată. Înălțimile masivului nu depășesc 1.800 m. Bogat în izvoare și vegetație, Muntele Mic este împădurit pînă la altitudinea de aproape 1.450 m. Peste această înălțime se prezintă ca un șes cu coline domoale.

Cabanele și vilele dispunînd de tot confortul (apă caldă și rece, lumină electrică) sînt așezate pe versantul apusean, în imediată apropiere a lizierei pădurii, la o altitudine de circa 1.500 m. Toate clădirile, alcătuiînd un complex unitar, sînt grupate în jurul vilei *Bela Vista* și au o capacitate de cazare de aproximativ 200 de locuri, majoritatea în camere de 2-3 paturi.

Din locul unde sînt așezate cabanele, se deschid perspective minunate spre Valea Timișului, spre muntele Semenici, muntele Țarcu și Godeanu.

De la acest punct se pot face plimbări de scurtă durată spre comuna Pojana Mărului, trecînd peste Pietrele Scorila, sau excursii mai lungi spre Țarcu și Godeanu, pe potecile turistice marcate.

Căi de acces: la Muntele Mic se poate ajunge pornind din Balta Sărată, stație pe linia C.F.R. București-Timișoara. De aici, cu un tren industrial, ajungem în comuna Borlova. De la Borlova pînă la prima cabană distanța este relativ mică: circa 12 km pe potecă și drum de căruțe. Dacă plecăm din București cu un tren care nu are oprire la Balta Sărată, coborîm la Caransebeș (5 km de Balta Sărată).

Indicații C.F.R.: trenul accelerat nr. 101 (cu locuri rezervate și vagon de dormit) pleacă din București-Nord la ora 22,47 și ajunge la Caransebeș la ora 6,40.

Costul biletului clasa I, lei 131; clasa a II-a, lei 86. Supliment de pat la vagonul de dormit, lei 63 (valabil cu bilete cl. I).

Piatra Craiului — prăpăstiiile Zărneștilor.

Cîteva sfaturi practice

...PENTRU TURIST

● În excursia pe munte, apa (și în general orice lichid) se bea cu chibzuință. În timpul

mersului, ne vom amăgisetea, clătind-ne gura cu puțină apă sau folosind bomboane acrișoare. La popasurile mari, vom putea bea „pe săturate” numai la un interval de jumătate oră de la oprire. Evitați consumarea apei din izvoare situate în avalul unor așezări omenestii oricît de reduse (stîncă, de pildă). Aprovizionarea cu apă la bidon sau termos se face doar la sursele din jurul cabanelor, care sînt controlate. Preferați apa fiartă și răcită, ceaiul, limonada sau apă minerală.

● Cortul se montează orientat spre sud, pe un teren plan, acoperit cu

vegetație. Nu plasați cortul sub copaci; e primejdios în vreme de furtună. Dacă a plouat în timpul nopții, nu stringeți cortul înainte de a se fi zvîntat.

● Bocancul cu talpă — nu și tocul — din cauciuc zimțat s-a dovedit a fi cel mai indicat pentru turism. Cînd cumpărați bocanci, probați-i peste două perechi de ciorapi: una de humbac, alta de lînă. Cu cîteva zile înainte de a-i

folosi, ungeți bocancii cu grăsime animală sau vegetală care să nu conțină de loc sare, iar înainte de plecare, dați-i cu cremă și ceară. Foarte important: nu înnoiți bocancii în excursie.

...PENTRU PESCĂRUL AMATOR

● Puteți transporta cîrligele de undiță în buzunar fără riscul de a se agăța în căptușeala lui. Pentru aceasta, veți folosi un dop de plută ceva mai

gros sau mai bine un flotor de plută de la năvod. Așa cum indică desenul de mai sus, coada cîrligului se introduce într-o scobitură făcută în mijlocul dopului, iar virful se infixe în plută. Simplu, nu?

● Scoaterea peștelui din cîrligul undiței în care a fost prins este adesea o problemă (mai ales pentru începători). Peștele se zbate, străful protector ce acoperă solzii este foarte alunecos; riscul de a-l scăpa din nou în apă, după ce ne-am trudit atîta să-l prindem, ne dă emoții.

Cum să le evităm? Apucînd peștele nu cu mîna goală, ci cu o bucată de pînză din țesătură aspră — ștergar, de pildă — pe care am umezit-o în prealabil.

ILGANI

Înbutorii Deltei, ai vînătorii și pescuitorii sportivi găsesc la Ilgani un confortabil loc (cabană cu camere avînd 1-2 paturi, bufet etc.)

pentru recreare, plimbări în Delta și sportul cu undița.

Ilgani se află pe malul stîng al canalului Sulina, la cîteva mile în aval de Tulcea. Vasele de pasageri de pe ruta Galați-Tulcea-Sulina opresc la punctul numit Partizanul, de unde în circa jumătate de oră se poate ajunge la cabana Ilgani.

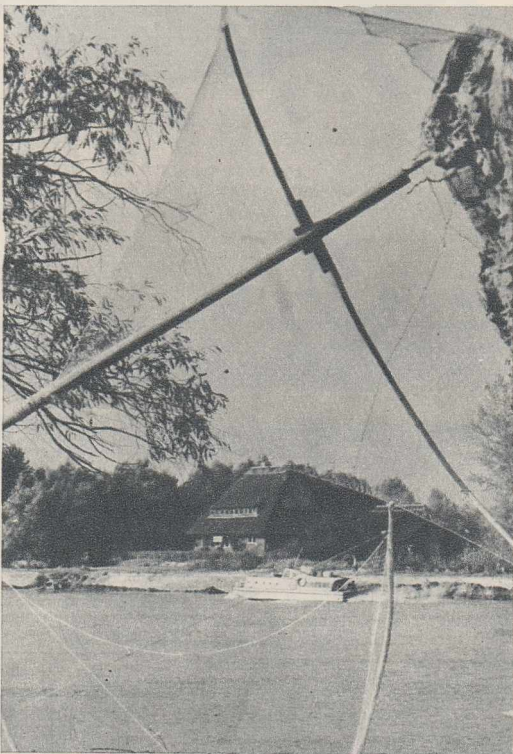
Indicații C.F.R. și NAVROM:
Varianta I. Plecăm din București la ora 0,15 cu acceleratul 703 (locuri rezervate). La ora 2,43 sosim la Brăila. La ora 6,30 plecăm cu vaporul și ajungem la Partizanul la ora 15,35.

Costul biletului C.F.R. cl. I, lei 73; cl. a II-a, lei 49. Costul biletului NAVROM cl. I, lei 31; cl. a II-a, lei 23.

Varianta a II-a. Plecăm din București cu acceleratul 801 (locuri rezervate, vagon restaurant) la ora 6,12; la ora 9,26 sosim la Medgidia, unde schimbăm trenul care pleacă la ora 9,42 și sosește la Tulcea la 13,55. La ora 14,45 plecăm cu vaporul care sosește la Partizanul la 15,35.

Costul biletului C.F.R. București-Tulcea cl. I, lei 98; cl. a II-a, lei 66.

Cabana Ilgani

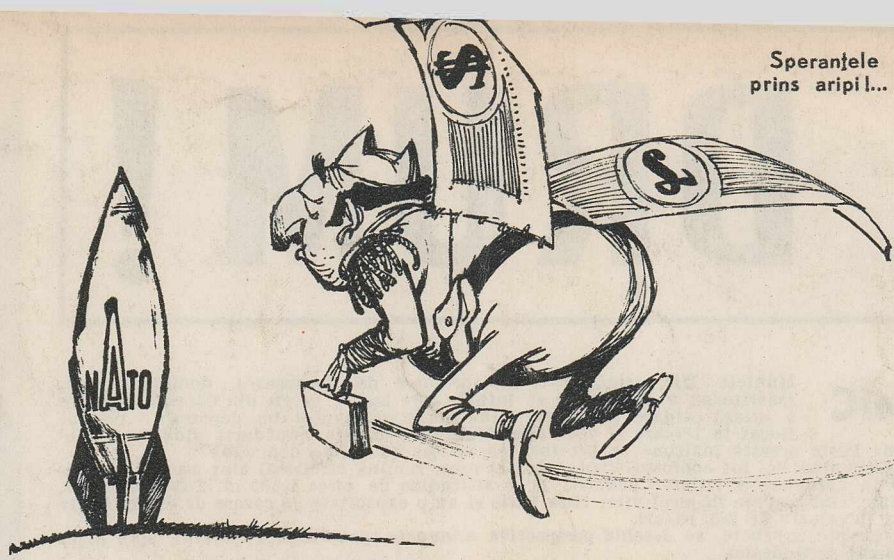

Vizitatorii cabanelor — individual sau în grup — se bucură de o reducere de 50 la sută la călătoria pe C.F.R. pînă la stația ce deservește cabana respectivă, dacă întreprind excursia prin O.N.T. Carpați. Tot aci se pot reține, cu plata anticipată, locuri de dormit și masa la cabană. Pentru grupuri, O.N.T. organizează programe speciale de excursii, cu ghizi calificați.

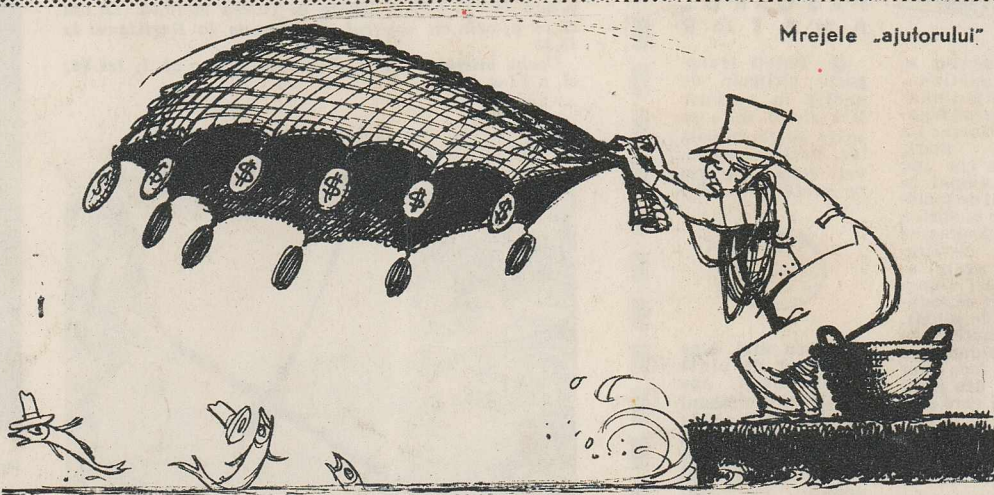
Informații, la toate agențiile O.N.T. din țară. În București: Calea Victoriei nr. 112 și Bd. Republicii nr. 68.

ÎN CITEVA LINIILE

Speranțele lui Franco au prins aripi...

Adenauer: Declarația noastră exprimă dorința arzătoare pentru reglementarea pașnică a problemei germane!

Mrejele „ajutorului” S.U.A.

Crește delincvența minorilor în S.U.A.

— Eu la cinema nu mă duc să mă distrez!... Mă duc să învăț!...

Desene de Eugen TARU